JUN 14 1951

VIENYBĖ

Lithuanian National Weekly

New York Public Library 470 Fifth Ave.

LXVI M. 23 N. BROOKLYN. N. Y. PENKTADIENIS, 1951 M. BIRŽELIO (JUNE) 8 D. KAINA 10 C.

AMERIKOS BALSAI

KOMUNISTAI GERI ARTISTAI

Louis Sobol: Kai vienas po kito mėgiamų artistų ir rašytojų ima laisvu noru ar iš prievartos prisipažinti antiamerikietiškos veiklos komitetui, kad jie priklausė komunistų partijai arba ją rėmė, paskolindami savo vardus, mes pradedame stebėtis. Ar jie iš tikrųjų yra tokie naivūs — tie, kurie protestuoja, kad jie iš viso nežinoję jog dalykas sukasi apie komunizmą. Ar jie pasitraukė iš partijos celių, pastebėję, savo griežtus skirtingus įsitikinimus nuo komunistų ideologijos, ar staiga išsigandę, kad jie gali būti susekti ir netekti savo gražaus gyvenimo?

Daugis ir iš mūsų buvo tokie naivūs, kaip ir anie iš tariamųjų sąrašo, kad šie išmintingi ir talentingi artistai ir rašytojai galėtų būti tokie idijotiški ir galėtų eiti išvien su komunistais, siekiančiais sunaikinti tą visuomenę, kuri iškėlė juos į padanges ir sudarė sąlygas turtingam ir prbangiam gyvenimui.

(Journal American).

PRIEŠ IMPERIALISTINĘ RUSIJĄ, BET NE PRIEŠ PASAULINĮ KOMUNIZMĄ

Dr. Ruth Alexander: Mano įsitikinimu, Washington, D. C. yra svarbiausias ratas pasaulinio komunizmo organizacijoj.

Tiesa, pirmykštis raštas sukelti pasaulinę revoliuciją buvo išspausdintas Vokietijoj 1848 metais, Karoliui Marksui vadovaujant ir 1917 metais pradėtas įgyvendinti Rusijoj, vadovaujant Leniniui ir po jo Stalinui. Bet rusų revoliucija buvo menkniekis iki 1933 metų, kada Amerika užmezgė diplomatinius santykius, Sovietų S-ga pasidarė pasaulinė jėga, pradėjus ją remti militariškai 1941 metais ir teikti visokias pagalbas bei nuolaidas pokariniais metais.

Kas buvo pradėta Kaire, buvo baigta Jaltoj ir Potsdame mūsų keturių apokalipses raitelių — Roosevelto, Trumano, Marshallo ir Achesono. Alger Hiss (Roosevelto patarėjas, Stalino šnipas, Red.) buvo arklių prižiūrėtojas. Kova dėl Kinijos, pavyzdžiui, buvo kovota ir pralaimėta Valstybės Departamente žymiai anksčiau, negu MacArthur buvo pasiųstas į Korėją. Mano tėzė, kad Washingtonas yra gerai organizuotas ratas, dirbąs komunistų konspiracijos naudai, patvirtina knyga Washington Confidencial, parašyta Jack Lait ir Lee Mortimer. Jų susekti duomenys kelia mums klausimą: ar mes iš tirkrųjų kariaujame prieš komunizmą, ar mes tiktai priešinamės imperialistinei Rusijai?

(N. Y. Daily Mirror.)

APIE BAIMĘ

Harold Stassen: Paskutiniu laiku mes daug girdime baimės patarėjų — bijoti, kad Amerikos miestai gali būti užpulti atominėmis bombomis, bijoti tolimų kovų, bijoti Kremliaus sprendimų išvadų. Kartkartėmis buvo kalbėta, kad Amerika yra silpna ir kad Amerika bijotų...

Šitie baimės patarimai yra svetimi Amerikos būdui, kaip svetima yra geltona spalva raudonai, baltai ar mėlynai spalvai. Tai yra klastinga, užkrečiama liga, galinti paversti plieną į drebučius, laisvus žmones į vergus.

N. Y. Daily News: Kalbos apie baimę paskatina prie smurto tokias tautas, kurių valdovai supranta tiktai kalbą, paremtą jėga, stiprumu ir drąsa.

Mums atrodo tikra nelaimė ir ironiška, kad Amerikos tauta, kuri niekad nieko labai nebijodavo, gavo prezidentą, kuris jeigu ir nėra žliumbiantis bailys, tai bent taip kalba, tartum toks jis būtų. Jo sekamasis šventasis patronas prezidentas Roosevelt juk sakė priešingai, būtent, kad tik vieno dalyko, kurio mums reikia bijoti, yra pačios baimės.

JALTOS NUOLAIDOS SOVIETAMS BUVO BŪTINOS

Achesonas nuneigia komunistų įtaką jo užsienio politikoj

Republikonų įsitikinimu, — o su jais sutinka ir dalis demokratų, — užsienio reikalų sekretorius Dean Acheson yra vienas didžiausiųjų kaltininkų, už Kinijos sukomunistinimą ir už Korėjos karą.

Acheson tapo valstybės sekretorium 1949 m. sausio 21 d., bet 1941-47 metų laikotarpy jis buvo vice-sekretorium ir faktinuoju Amerikos užsienio politikos formuotoju.

Po MacArthuro, gen. Marshallo ir visų šešių štabo viršininkų apklausinėjimų mišrioj senato karinių ir užsienio politikos reikalų komisijose, buvo pakviestas sekr. Acheson. Jo pareiškimai turėjo apginti jo ir prez. Trumano politiką, kurią jis vadino, turėdamas Kongreso daugumos pritarimą, visiškai teisingai USA užsienio politika.

Karas Korėjoj neturi būti plečiamas, kad per tai neįsiliepsnotų į visuotinį pasaulinį karą, pareiškė Acheson. MacArthuro strategija gali įvelti Jungtines Valstybes į tikrą karą su Kinija ir su Sovietų Sąjunga, nes tarp šių komunistinių kraštų yra pasirašyta pagalbos sutartis.

NEPASTOVI POLITIKA DĖL FORMOZOS

Chiang Kai Shekui persikėlus su savo kariuomenės likučiais į Formozą, Amerika pareiškė, kad ji daugiau jokios pagalbos Kinijos nacionalistams nebeteiksianti. Prasidėjus Korėjos karui, Formoza buvo neitralizuota. Amerika savo laivyno pagalba užblokavo Formozą, kad iš Formozos nacionalistai nepultų Kinijos komunistų, bet svarbiausia, kad komunistai neišsikeltų į šią salą.

Paskutiniais laikais Amerika vėl ėmė siųsti visokeriopą paramą Kinijos nacionalistams į Formozą ir drąsiškiau kalbėti apie Chiang Kai Sheką. 1949 m. gruodžio mėnesio rašte Amerikos vyriausybė išsireiškė, kad Formoza militariškai Amerikai nereikšminga ir kad Amerika nėra atsakinga už Formozos saugumą. Tai buvo visiškai priešingas pasisakymas MacArthuro ir vyr. štabo narių nuomonėms.

Achesonas paaiškino, kad tada buvęs nusistatymas leisti patekti Formozai į komunistų rankas, nes Amerika neturėjo galimybių tai sulaikyti. Gi deklaravus pasiryžimą ginti Formozą, bet to neištesėjus, ar nenorint jos ginti, būtų labai nukentėjęs Amerikos prestižas.

JALTOS SUSITARIMŲ GYNĖJAS

Sekr. Acheson energingai gynė Jaltos susitarimus 1945 metais. Jis aiškino, kad tada sovietams reikėjo padaryti įvairių nuolaidų, nes prieš akis buvo ilgas karas su japonais. Tada Amerika dar nežinojusi, ar kas išeis iš atominių bombų, kurios vėliau nulėmė karą su Japonija. Reikėjo ieškoti būdų, kaip įtraukti sovietus į karą prieš japonus. Iš čia kilusios ir tariamosios nuolaidos Sovietų Sąjungai (pažadėtas Pietinis Sachalinas, Kurilų salos, teisės Mandžurijoj ir t. t.)

Rusai tada galėjo gauti daugiau, tvirtino Achesonas, jeigu jie būtų išėję į karą prieš japonus sava iniciatyva ir pagal savo planą. Ir pats Chiang Kai Shekas buvęs tuo susitarimu patenkintas, bijodamas, kad sovietai neužsimanytų dar daugiau ir neatkristų nuo slaptųjų susitarimų Jaltoj. Apie susitarimą Chiangas sužinojęs, beje, žymiai vėliau, nes jam nebuvo patikėtos paslaptys, kad jos neišeitų aikštėn.

Amerika gal ir būtų galėjusi išgelbėti Kiniją nuo susovietinimo, bet tik ne diplomatinėmis priemonėmis, bet rizikinga karine intervencija, kurios tačiau visi, ir Kongresas ir karo vadai, bijojo. Kongreso dauguma tada kaip tik buvusi republikonų rankose.

DĖL DRAUGYSTĖS SU ALGER HISS'U

Achesonas stengėsi nuneigti rep. senatoriaus MacArthy ir kitų kaltinimus, kad užsienio departamentas yra pilnas komunistų simpatikų, net sovietų šnipų aukštose pareigose.

Senatorius Knowland (rep. iš Calif.) pastebėjo, kad už šnipinėjimą pasodintas į kalėjimą Alger Hiss buvo Jaltoj prezidento patarėju Tolimųjų Rytų politikos klausimais. Jam esą įdomu žinoti, ką sek. Acheson turėjęs su tuo paskyrimu bendro?

Achesonas išrašęs jam, kaip ir visiems kitiems delegacijos nariams komandiruotes, tai ir viskas. Jis nuginčino, kad jis būtų siūlęs paimti į delegaciją Hissą.

ŠIAURNĖ KORĖJA KOMUNISTAMS

Jungtinių Tautų armijos karinė politika Korėjoj pasikeitė nuo tos dienos, kai Kinijos ir Korėjos komunistai buvo naujai išstumti iš Pietinės Korėjos. Dar praeitą žiemą, kada vyriausiuoju armijos vadu buvo gen. Mac Arthur, Jungtinių Tautų armijos aiškiai rodė pastangas išvalyti visą Korėją nuo komunistų, kad po to būtų galima pravesti bendrus demokratinius rinkimus ir sujungti visą Korėją į vieną valstybę.

Naujasis 8-tos armijos vadas Van Fleet viešai pareiškė, kad dabar J. T. armijos uždavinys bus — saugoti Pietinę Korėją nuo naujo komunistų įsiveržimo. Buvusioji siena, 38 paralelė, jam nedaranti jokių politinių kliūčių karinėms operacijoms, jis pasakė. Bet veržtis iki pat Yalu upės, kaip kad savo laiku stengėsi MacArthuras, nebėra prasmės. Atrodo, kad Amerika ir jos sąjungininkai atsisakė minties, išvaduoti ir sujungti visą Korėją kaip anksčiau buvo skelbta.

SIEKIAMA PASTOVIOS FRONTO LINIJOS

Priešo peresekiojimo operacijos yra kaip ir pasibaigusios, sako gen. Van Fleet. J. T. jėgos nevengs kautynių ir pačioj šiaurinės Korėjos teritorijoj, jeigu komunistai nesiliaus puolę, bet iš savo pusės sąjungininkų kariuomenė jau stųsi patenkinusi sostinės politikų pageidavimą, jeigu ji galėtų "atsikabinti" nuo komunistų kariuomenės.

Šiuo metu kautynės vyksta daugumoje vietų 20 mylių į šiaurę nuo buvusios sienos. Sąjungininkai savo pagrindines jėgas telkia prie buvusios sienos, norėdami čionai suorganizuoti pastovią gynimosi liniją, į šiaurę nuo jos padaryti karinės tuštumos juostą, kuri skirtų kovojančias puses ir rodytų komunistams, kad sąjungininkai nebesiekia užimti visos Korėjos.

Tokios naujos strategijos pagalba Amerikos ir sąjungininkų politikos vairuotojai mano sukurti sąlygas taikos deryboms.

MASKVA NENORI TAIKOS

Korėjos karo veiksmai prasidėjo Maskvai panorėjus, Maskvai panorėjus jie galėtų pasibaigti. Viena nelaimė, kad Kremliaus tikslai, painioti Ameriką svetimus, "kolonijinius," pilietinius ir kitokius paskirus kruvinus židinius, nėra pasikeitę.

AMERIKOS "POLITBIURAS" Į KALĖJIMĄ

SVARBUS VYRIAUSIO TEISMO SPRENDIMAS

Washington, D.C. birželio 4. —Jungtinių Valstybių vyriausias teismas, 6 balsais prieš 2, patvirtino bausmes 11 komunistų partijos vadų, nuteistų pereitais metais už raginimą jėga nuversti vyriausybę.

Vyriausio teismo nutarimas reiškia, kad nuteistųjų komunistų apeliacija yra atmesta ir kad jiems teks eiti į kalėjimą ir sumokėti pinigines baudas. Komunistų politbiūro nariai buvo teisėjo Medinos nubausti po 5 metus kalėjimo ir po 10,000 dolerių pinigais. Tik vienas jų Tompson, gavo 3 metus, atsižvelgus į jo karinius pasižymėjimus Pacifike.

Komunistai buvo nuteisti remiantis Smitho aktu, kur Kongresas priėmė 1940 metais. Jie kreipėsi į vyriausią teismą, aiškindami, kad Smitho aktas nesutinka su konstitucijos dėsniais. Teismas dabar išaiškino, kad Smitho aktas, kovoti su priešvalstybiniais gaivalais, sutampa su konstitucija, ir kad pagal Smitho aktą bus pradėta kovoti ne tik su komunistų vadais, bet ir su visais komunistų partijos nariais.

ARGENTINOS ŠVENTĖ

— Argentinos Nepriklausomybės šventės minėjimas New Yorke šiais metais buvo iškilmingas. Gegužės 25 d. St. Patrick'o Katedroje iškilmingas mišias atnašavo pats kardinolas Fr. Spellman'as su asista. Bažnyčioje buvo Jungtinių Tautų atstovybių konsularinio korpuso nariai su ponicmis. Dalyvavo ir Lietuvos Generalinis Konsulas.

3 val. 30 min. įvyko generolo Jose de San Martin paminklo dedikacija ir paradas.

6—8 val. vakare Argentinos ambasadorius suruošė ant laivo "Rio Jachal" priėmimą, kuriame dalyvavo Lietuvos Gen. Konsulas su p. Budriene.

Gegužės 24 d. ponai Budriai dalyvavo priėmime pas Švedijos Generalinį Konsulą.

SLA Pild. Tarybos nariai Pasaulinio Radijo"V OICE OF AMERICA"

SLA Pild. Tarybos nariai klausosi valsty binio radijo viršininko Mr. Hogan instrukcijų prieš pradedant kalbėt per visapasaulinį radijo Voice of America Valstybės Departamente, Washingtone, 1951 m. gegužės 18 d. Kairėje stovi Mr. Hogan, sėdi SLA viceprez. P. Dargis, sekretorius dr. M. J. Vinikas, iždo globėjai Eufrozinė Mikužiūtė, J. Maceina ir prezidentas Wm. F. Laukaitis. Visi SLA viršininkai pasakė kalbas lietuviškai.

LENKTYNĖS GINKLŲ FABRIKUOSE

Sovietai atsilieka ir kokybės ir kiekybės atžvilgiu

Kaip savo laiku Vokietijai, taip šiandien Sovietų Sąjungai sunku lenktyniauti su Amerikos Jungtinėmis Valstybėmis ginklų gamyboj dėl tos pačios pagrindinės priežasties: Amerikos ūkinis — gamybinis pajėgumas yra žymiai didesnis, Amerikos masinė gamyba yra nepralenkiama.

Sovietai, dar nebaigė vieno karo, pradėjo ruoštis kitam. Per paskutinius penkis metus jie pagamino milžiniškus kiekius ginklus pastatydami ant kojų apie 200 divizijų kariuomenės. Tai sovietų stiprybė. Didelė dalis techniškai jautresnių ginklų spėjo per tuos pačius metus pasenti. Tai jų silpnybė.

Ką dabar Amerika gamina, yra paskutinių metų išradimai, arba pagrindiniai patobulinti paskutinio karo įrankiai, kurių gamyboje Sovietų Sąjunga negali išlaikyti skubos lenktynių. Korėjos karas pirma pravėrė amerikiečiams akis, o dabar pasidarė lauku naujiems ginklams ir naujiems kariavimo būdams bandyti. Šių naujanybių dėka šiandien vienas amerikietis ar jo sąjungininkas gali kariauti prieš tris komunistus ir nuo stolių žmonėmis santykis yra 1:15.

JAV UŽ METŲ GAMINS PO 50,000 LĖKTUVŲ

Amerikos aviacijos vadovybė iki kovo mėnesio davė fabrikams užsakymų už 8.8 bil. dolerių. Lėktuvų gamyba padidėjo keturis sykius, bet specialistų trūkumas trukdo ir šiai pramonės tautai išplėsti vienų metų bėgyje gamybą iki norimos apimties. Po vienų metų Amerika tačiau galės gaminti po 50,000 lėktuvų į metus, ir net dar daugiau, jeigu bus reikalinga. Specialistų kadrai bus padidėję iki tokio skaičiaus, kad fabrikai galės pagaminti po 10,000 lėktuvų per mėenesį. Kyla nauja problema,— kur tuos lėktuvus padėti. Texaso valstybės plotas būtų per mažas tiems gaminiams patalpinti.

Visi šie lėktuvai bus neblogesni, galima patikėti, žymiai geresni už paskutiniuosius sovietų modelius, pastatytus mažam kiekyje vokiečių, čekų ir jų pačių specialistų dėka. Pats prašmatniausias amerikiečių bombonešis, į kurį yra sudėti visi įmanomi ir neįsivaizduojami atradimai ir patobulinimai, ir kuris laikomas visiškoj paslapty, yra B-47, dabar serijomis statomas Wichitoj, Kan.

Sovietai turi gerų vad. sprausminių naikintojų, skrendančių greičiau už garsą, bet amerikiečių aviacijoj senesnio tipo naikintojai bus netrukus visiškai išmesti iš apyvartos. Sovietai turi gerų bombonešių, amerikiečių senųjų oro tvirtovių kopijų, bet amerikiečių bombonešiai netrukus bus visai naujausios laidos, 600 mylių greičio ir apginkluoti nuostabiai galinga ugnim.

KELETAS KARO NAUJENYBIŲ

Paskutiniame kare lėktuvnešiai, tie plaukiojantys aerodromai, padėdavo tik naikintojams ir lengviems bombonešiams. Dabar iš lėktuvnešių pakyla sunkiausio tipo bombonešiai, neiskiriant ir tokių, kurie gabena atomines bombas.

Sunkieji bombonešiai šiandien gabena robotus — bombas, kurias paleidus galima diriguoti į taikinį radarų ir kitokių elektronikos aparatų pagalba.

Lėktuvai naikintojai turi raketines bombas, kuriomis galima pulti priešo lėktuvus. Jos elektronų pagalba artėja pačios į taikinius, skrisdamos iki 3,000 mylių per valandą.

Jau Korėjos kare buvo išmėginti bombonešiai su šaudančiomis raketomis, kurias radarų pagalba galima diriguoti nuo žemės 150 mylių nuo jų paleidimo iš lėktuvų vietos.

Pačios baisiausios raketos yra iššaunamos žemės paviršiuje iš specialių platformų. Tai patobulinti vokiečių V-raketiniai ginklai, kurių gamintme ir naudojime taip pat ir sovietai vokiečių mokslininkų dėka yra padarę didelę pažangą. Amerikiečių žemyno raketos, vairuojamos elektroninė akim, gali pasiekti taikinį už 1,500 mylių. Nemaža sunkiųjų karo laivų (kautynių laivai) jau gali šaudyti šiomis sunkiomis raketomis.

O BE TO DAR ATOMINIAI GINKLAI

Amerikos dabartinė stiprybė, su laikanti sovietų gresme, yra atominės bombos. Šioj srity amerikiečiai tiek kiekybiniai, tiek kokybiniai yra toli pralenkę sovietus. Amerikiečiai jau turi atomines granatas, kurias galima iššauti iš artilerijos pabūklų. Ši atominė artilerija, spėjama, bus

(Nukelta į 7 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

— JAV vyriausybei sumažinus plieno ir geležies kiekius skirtus automobilių gamybai, jau artimiausiu laiku sumažės automobilių gamyba 37 nuošimčiais.

— Didžiosios New Yorko krautuvės pradėjo kainų karą. Paskelbus žymų kai kurių prekių nupiginimą susirinko tokios didelės žmonių minios prie krautuvių, kad spūsties metu buvo sužalota keletas asmenų.

— Prezidentas Trumanas pareiškė pasipiktinimą tomis valstybėmis, kurios ir dabar dar prekiauja su sovietais ir jų satelitais ir parduoda strateginiai svarbias prekes.

— Fordo fondacija, kuri turi 500,000,000 dolerių jau davė Laisvosios Rusijos komitetui 200,000 dol. Lenkai taip pat organizuoja Laisvosios Lenkijos Komitetą ir taip pat turi vilties iš Fordo fondacijos šį tą gauti.

— Vyriausybės įstaigų pranešimu bedarbių fondas kasmet turi 5,000,000 dol. nuostolių dėl atskirų asmenų nesąžiningumo.

Generolas Walter Hanna, 31 divizijos vado pavaduotojas, paleistas į atsargą todėl, kad kritikavo JAV diplomatiją, karo vadovybę ir visą administraciją.

Žaibas ties New Boston (Tex) padegė ore esantį lėktuvą ir užmušė dešimtį ten buuvsių karo lakūnų.

— Korėjoje amerikiečiai patys per klaidą palaikė, jog tai yra svetimi lektuvai, numušė du savo transporto lėktuvus.

— Popiežius Pijus X Romoje, dalyvaujant dešimtim tūkstančių maldininkų buvo paskelbtas palaimintuoju.

— Ypatingas ambasadorius Dulles Londone turėjo pasitarimus su Anglijos užs. reikalų min. Morrisonu dėl taikos su Japonija pasirašymo. Dulles priešinosi Komunistinės Kinijos dalyvavimui taikos derybose su Japonija.

— Jungtinių Tautų kariuomenė Korėjoj pakeitė savo taktiką: nebepersekioja priešo, tik gina Pietų Korėjos teritoriją.

— Prancūzijos marshalas Petain kasdien jaučiasi vis blogiau, neabejojama, kad jis gyvena paskutines savo dienas.

Amerikos Lietuvių Savaitė

CHICAGOS LIETUVIAI

KAPINIŲ PUOŠIMO IŠKILMĖS

Didingos Chicagos lietuviai kasmet ruošia Kapinių Puošimo dienos (Decoration Day) iškilmes. Lietuviai čia renkasi arba — Tautiškose, arba šv. Kazimiero kapinės. Abejose dalyvauja Dariaus Girėno ir Don Varnas Postų veteranai. Tautiškose kapinėse ceremonijos būna civilės, šv. Kazimiero — bažnytinės.

Tautiškose kapinėse biblistai savo dangiška šviesa susirinkusius stengiasi apšviesti platindami lapelius lietuviška kalba, o kazimierinėse kapinėse to stengiasi atsiekti platindami lapelius angliška kalba.

Šiemet, gražiam orui pasitaikius, abejose kapinėse dalyvavo didelės minios žmonių.

Kazimierinėse kapinėse atlaikomos mišios, pasakomas pamokslas. Gieda parapijų vargonininkų choras, kompozitoriui prof. Antanui Pociui vadovaujant.

Šiemet kazimierinėse kapinėse iškilmės buvo paįvairintos tuo, kad tuoj po pamaldų įvyko atidengimas ir pašventinimas didingo paminklo kompozitoriui ir veikėjui Antanui Vanagaičiui, mirusiam prieš porą metų. Šventinimo ceremonijas atliko klebonas kun. J. Paškauskas, pamokslėlį pasakė pralotas B. Urba. Ilgesnę prakalbą apie velionį pasakė adv. A. Olis. Tarpais giedojo vargonininkų choras p-nui Pociui vadovaujant. Programos vedėju buvo dr. S. Biežis.

Kol a. a. Vanagaitis gyvas buvo tai jis buvo chicagiečių tarpe mėgiamiausias veikėjas. Jis su savo Margučio štabu pravedė Chicagos lietuviams kelią į vidurmiestį, į didžiuosius Operos Rūmus, į didžiausiųjų hotelių sales. Ką tik Margutis a. a. Vanagaičio vadovaujamas rengė visada turėjo gausias minias žmonių ir susirinkusieji jo parengimais pilniausiai būdavo patenkinti. Velionis už tai Chicagoj nėra pamirštas. Didingas paminklas pastatytas visuomenės lėšomis ir visuomenės pastangomis. Jo atidengimo iškilmėse susirinko tokios pat minios žmonių, kokios susirinkdavo į jo šaunius parengimus.

Paminėtina, kad paminklo atidengimo iškilmės buvo nutelevizuotos.

DR. KAZIO GRINIAUS MIRTIES SUKAKTUVĖS

Kazio Griniaus mirties sukaktuvių minėjimas įvyko šeštadienį birželio 2 d. Chicagos Lietuvių Auditorijoj. Rengėjai savo pareigas atliko gerai, bet tą dieną pasitaikė pusėtinai karštas oras. Tai žmonių nesusirinko taip gausiai, kaip priderėjo tokia proga susirinkti.

LIETUVIŲ DIENA GERAI PAVYKO

Karštą šeštadienį birželio 2 d. sekė atvėsęs debesuotas sekmadienis. Laiks nuo laiko po truputį linojo. O tą dieną buvo rengiama didingame Justice Parke Lietuvių Diena. Ją rengė Chicagos Lietuvių Taryba. Atrodė, kad gąsdinantis oras galės pakenkti. Bet taip nebuvo. Žmonių gausiai atsilankė. Pasekos buvo geros.

Primintina, kad Chicagos Lietuvių Taryba pernai rengė tokį pat pikniką. Bet iš pat ryto visą dieną taip smarkiai lijo, kad reikėjo pikniką atšaukti. Tą atšaukimą chicagiečiai išgirdo per Margutį 1 val. popiet.

MIRĖ UŽMIRŠTAS KUNIGAS

Dar prieš pirmąjį pasaulinį karą Chicagoj pusėtinai garsus buvo kun. Kleinauskas, Chicago Heights lietuvių klebonas. Jis pats buvo sportiškas. Staiga tąsyk klebonas kun. Kleinauskas dingo. Tik prieš keletą metų žmonių tarpe ėjo kalbos, kad jis vargingai gyvenąs Chicagos kolonijoj Bridgeporte. Sakoma, būk buvo priėjęs prie to, kad jis iš buto buvęs iškraustytas. Jis kaip sakoma buvo nukunigėjęs, bet buvo palaidotas su bažnytinėmis ceremonijomis. šv. Kazimiero kapinėse.

PIKNIKO PASEKOS

Šv. Jurgio parapijos leidinys Mūsų Parapija gegužės 27 d. paskelbė, kad tos parapijos piknikas, įvykęs gegužės 20 d. pajamų davęs $3,315.7$.

J. J. Milius

DR. GRINIAUS MIRTIES METINIŲ MINĖJIMAS

DR. K. GRINIUS

Šiųjo metai, kai mirė dr. Kazys Grinius. Apie velionį galima būtų daug kalbėti, nes jo gyvenimas buvo ilgas ir turiningas. Šiandieną pasitenkinsime tik kelius ryškesnius jo gyvenimo įvykius paminėję.

Grinius gimė tais laikais, kai Lietuvoje "nė žodžio, nė rašto neleido Erelis, suspaudęs sparnus". Dar būdamas gimnazijoj ir bestudijuodamas universitete, velionis įsitraukia į aktyvią kovą už tą lietuvišką žodį ir raštą: dalyvauja daktaro Vinco Kudirkos Varpe, o už spaudos platinimą ir kitą tautinę veiklą kaltinamas ir ištremiamas iš Suvalkijos.

Pirmąm pasauliniui karui prasidėjus, dr. Grinius vėl priverstas apleisti mielą Suvalkiją. Karo metu jis atsiduria Kaukaze. Čia jį ištiko skaudi nelaimė: sužvėrėję bolševikai nužudo jo gyvenimo ir kovų talkininkę — žmoną Joaną Griniuvienę ir dukrą Gražiną. Tačiau... Velionis nepalūžta, ir su sūnumi Kaziu per Turkiją ir Prancūziją, skuba namo — į Lietuvą ir čia stoja į Nepriklausomos Lietuvos politinį darbą: pakviečiamas ministerio pirmininko pareigoms, o 1926 metais išrenkamas Lietuvos Respublikos prezidentu.

Vos 20 metų praėjo Lietuvos Nepriklausomo gyvenimo. 1940 m. Lietuvą užgrobia bolševikai. Velionis dr. Grinius, drauge su visa tauta, skaudžiai išgyvena tą smūgį.

Naujas vokiečių karas su rusais. Kraštas sukyla prieš bolševikus. Susidaro laikinoji vyriausybė. Griniu matome nepaprastame Ministerių Tarybos pasitarime, šalia kitų Tautos vyrų. Vokiečiai vykdo žiaurų žydų ir lenkų naikinimą. Dr. Grinius, su kitais dviem veikjais, įteikia okupacinei vokiečių valdžiai protestą. Už tą velionis vėl tremiamas—izoliuojamas kaime. Ištremime pradeda nesveikuoti. Okupantai leidžia ligoniui grįžti į Kauną, bet uždraudžia dalyvauti bet kokiame politiniame gyvenime, grąsindami nauju ištremimu. Tačiau, kas užgrūdintą kovotoją gali sutrukdyti? Kad ir nesirodydamas viešai — jis savo nuomonę pareiškia visur, kur Lietuvos ir lietuvių reikalai liečiami.

1944 m. iš Lietuvos traukiasi vokiečiai — okupantai. Bolševikų raudonasis maras artinasi prie Lietuvos sienų. Masės lietuvių bėga į vakarus, į Vokietiją, nes kito kelio nėra. Su kitais, kraštą, pleidžia ir velionis. Traukiasi nuo raudonojo maro, kad ir į bado kraštą. Nauja tremtis.

Pagaliau, ateina amerikiečiai išlaisvintojai. Rodos, viskas baigsis — galėsime grįžti. Vienok... Dr. Griniui tenka keliauti dar toliau. Tą didįjį tremtinį matome JAV. Vilties nenustoja grįžti į Lietuvą, dėl kurios jis visą gyvenimą kovojo.

Aktyviai dalyvauja Amerikos lietuvių visuomeniniame gyvenime, kaip buvęs Lietuvos Respublikos prezidentas, rašo memorandumus Valstybių galvoms ir atstovauja Lietuvą tarptautiniuose antibolševikinės kovos samburiuose.

Sunkūs išgyvenimai ir liga pakerta jo jėgas — 1950 m. birželio 4 d. jis atsiskiria su šiuo pasauliu.

Tauta neteko didelio kovotojo, tauraus patrioto, didelio visuomenininko — demokrato. Jis mirė JAV — antroje lietuvių Tėvynėje.

Nuostabu: iš trijų buvusių prezidentų — du mirė šiame laisvės krašte. Trečias — Sibire. Tas liudija — kokią tragediją išgyvena mūsų kraštas. Kas kaltas? Atsakymas aiškus: žiaurusis bolševizmas.

Didžiojo tremtinio mirtis ir jo tautinės kovos kelias mus įpareigoja: nepalūžti, budėti, kovoti ir nugalėti.

A. Novickis

PRAŠOMA ATSILIEPTI

Abersaitis Frydas ir jo brolis, iš Kauno Aleksoto.

Abersaitytės (Abersaitis), Adlynė, Berta, Marija, Milė ir Morta, iš Ulijanos k.

Čepulis, buvo vedęs Oną Bukelytę (Bukelis).

Gerdvila Stasys ir Vaclovas, sūnūs Mato, kuris buvo kilęs iš Šėtos vl., Kedainių ap., Gerdvylų km.

Jaraševičius Mykolas, iš Šeduvos.

Juknevičius Antanas, iš Surdaugių km., Traupio par., Raguvos vl., Panevėžio ap., gyvenęs Suerior, Wis.

Mažeika Povilas, buvo pašto viršininkas Kretingoje ir Raguvoje, žmona Ona ir duktė Paulina.

Morkus Pranas ir sesuo Štilienė Morkytė Antose, kilę iš Raseinių ap.

Pečiulis Jurgis, iš Lauckiemio, Kybartų vl., Vilkaviškio ap.

Petkevičius Adomas, iš Pažizių km., Veiverių vl., Marijampolės ap.

Petrikas Juozas ir Uolesius, iš Gabiškių km., Raseinių vl.

Sabas Juozas, iš Starkų km. Vilkaviškio ap.

Seniunas, iš Kluoniškio km. Zapiškio vl., Kauno ap.

Vainauskas Antanas, Bronius ir Jonas, kilę nuo Panevėžio.

Valbasys Jonas, iš Jurkštų km., Simonių vl., Panevėžio ap.

Vilkaitienė Zokaitė Antanina, iš Valakabudžio km., Sintautų vl., Šakių ap., vyras Vilkaitis Zigmas, duktė Vitalija ir sūnus.

Zokas Juozas, iš Valakabūdžio km., Sintautų vl. Šakių ap.

Baltrušaitytė Gertruda ir Ona, iš Meištų k., Būblelių v., Šakių ap.

Baranauskienė Kaušaitė, Ur šulė, sūnus Bronius ir duktė Stasė.

Beliauskas Antanas, Juozas ir Konstantinas, iš Kiškelio km., Alytaus ap.

Bolevičius (Bolys) Dominic, jo tėvas kilęs iš Merkinės.

Cigelis Juozas(atvykęs iš Alytaus.

Čulkys Jurgis, iš Stankaičių k., Klaipėdos ap.

Ginčauskaitės - Miniotienės Pranciškos, ir Minioto Juozo, dukterys Miniotaitės prašomos atsiliepti. Motina kilusi iš Šilalės parap,, Tauragės ap.

Giržudas.

Juška Feliksas ir Vincas, iš Sedos vl., Domėnų km., Mažeikių ap.

Karpis Juozas, iš Šakevičių km., Batakių v. Tauragės ap.

Mažeikienė Šeškutė Magdalena, iš Pikelionių km., Stakliškių par., ir vyras.

Mažeika Kazys, iš Padreskų km.

Meškauskas Jonas, iš Kutiškių m., Utenas ap.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

WASHINGTONO LIETUVIAI

Gegužės pradžioje Washingtone įvyko vietos lietuvių gyvas susirinkimas. Vietoj buvo surinkta apie $50 BALF'ui. Tikimasi dar daugiau surinkti iš nebuvusių susirinkime lietuvių ir tik tada siųsti pinigus. Nutarta ruošti pikniką birželio pabaigoj.

— Gegužės 25 d. prof. Vladas Stanka Alliance Room of Unitarian Church salėj, Washingtone, skaitė įdomią paskaitą, rusų kalba apie "Gyvenimo džiaugsmą". Paskaita praėjo dideliu pasisekimu.

— Plk. K. Škirpa. šiek tiek sirguliuoja ir ruošiasi važiuoti atostogauti, nes jau 10 metų kaip jis neturėjo progos atostogauti.

Nesenai atvykęs iš Prancūzijos Balys Paramskas ir apsigyvenęs Washingtone nuo gegužės 15 d. pradėjo dirbti labaratorijoj Capitol Printing Ink Co., Inc. Laboratorija yra labai moderniškai įrengta ir yra prie įmonės, kuri aprūpina spaudos dažais lithografijas ir offseto mašinas.

IŠĖJO PELĖDA

Rašoma apie divorsus, piknikus, ryškiąsias asmenybės, karalienės kontestą. Daug kronikos ir juokų! Apdainuojama graboriai! Paveiksluose vaizduojama DP trafiko egzaminai, idealios šeimos idilija, PLB organizavimas, senos — naujos ligos, premijos ir t. t.

PS — PELĖDA už 40 centų pašto ženklais, siunčiama į namus. Metinė prenumerata 4.00 dol. pusei metų 2.50 dol. Taip pat išėjo iš spaudos Dr. A. GARMAUS Nemuno pakrantėmis — 128 psl. kaina $1.25. Tito NARBUTO — Stalin kills GOD in Lithuania už 5 centus. Baigiamas spausdinti gausia iliustr. A. VILAINIO —ŽEMAIČIŲ ŽEMĖJE II laida, 160 psl. už $1.50. Gauta MACEINOS — "JOBO DRAMA". $2.00. Lietuvių Knygynas NEMUNAS — 3143 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. VIctory — 2-3314.

Mūsų jėgos, mūsų širdys — Lietuvai Tėvynei!

Ateina visiems atsimintinos siaubingos birželio dienos. Jos yra įrašytos istorijon viso lietuviškojo, jo tarpe ir skautiškojo jaunimo krauju. Mūsų kankinių — didvyrių — Vyriausiojo Skautininko pulk. J. Šarausko, sktn. inž. J. Milvydo mirtys ir daugelio kitų aukos įpareigoja Lietuvos skautus. Išėję į pasaulį, Lietuvos skautai ryžtingai per kitų tautų skautiškąjį jaunimą skelbia visiems apie didžiąją neteisybę ramiuose Nemuno slėniuose ir prie ošiančios Baltijos krantų.

Lietuvos vardas plačiai nuskambėjo 1947 m. vasarą pasaulinime skautų sąskrydyje — Jamboreej Moisson'e Prancūzijoje. To liūdininkais buvo 47,000 skautų iš 50 kraštų ir milijonai lankytojų.

1948 m. Vokietijoj buvo paminėta Lietuvos Skautų Sąjungos 30-ties metų sukaktis. Ten įvykusioje III-je Tautinėje Stovykloje nuo aukštųjų Alpių iki Baltijos krantų nuaidėjo skautų skundas pasaulin apie kenčiančią Lietuvą. Po to, užtelėjo sparti emigracijos banga. Tačiau jau 1948-49 metų slenkstyje tolimoje Australijoje Yarra Brae, Vic., Pan-Pacific'o Jamboreej vėl nuaidėjo Lietuvos vardas, kur dalyvavo ir puikiai pasirodė mūsų skautai.

Ir šiame krašte mūsų skautai energingai veikia. Štai 1950 m. vasarą Valley Forge, Pa., jie dalyvavo 2-je tautinėje Boy Scouts of America Jamboreej. Lietuviai skautai — vienintėliai iš anapus geležinės uždangos buvo iškėlę mūsų tautinę vėliavą 485000 stovyklautojų bei šimtų tūkstančių svečių akivaizdoje. O jų stovyklos kuklus paminklinis kryžius, skirtas — "In Memory of Lithuanian Scouts killed by Communists" iškalbingai bylojo.

Šiemet Lietuvos skautai vėl yra pakviesti ir rengiasi 7-jon Pasaulinėn Skautų Jamboreen. Šis sąskrydis bus rugpiūčio mėn. Salzkammergut srityje — Austrijos Alpėse. Lietuvos skautus tenai atstovaus Aušros tunto skautai iš 16 Vasario gimnazijos Diepholze, Vokietijoje. Jie dabar energingai ruošiasi šiam didžiajam uždaviniui. Jų kelionei ir išrangai paremti Lietuvos Skautų Brolijos Vadija visuose kraštuose, taip pat ir J. A. V. telkia Jamborees Fondą.

Ir tu, mielas lietuvi, jei pritari šiam Lietuvos skautų žygiui, esi maloniai kviečiamas dar šiandien įsirašyti Jamborees Fondo Rėmėjų lapan. Tokius lapus turi kiekvienos vietovės lietuvių skautų vienetai. Jei jūsų apylinkėje nėra tokio vieneto, prašome aukas siųsti tiesiai JF iždininkui adresu: Liudas J. Končius, 328 E St., Boston 27, Mass.

Jamborees Fondos Rėmėjų lapai bus įrišti JF Rėmėjų Knygon, o įsirašę asmens gaus padėkos laiškus iš pačios Jamboris Alpių atkalnės.

Lietuvos Skautų Brolijos Vadija

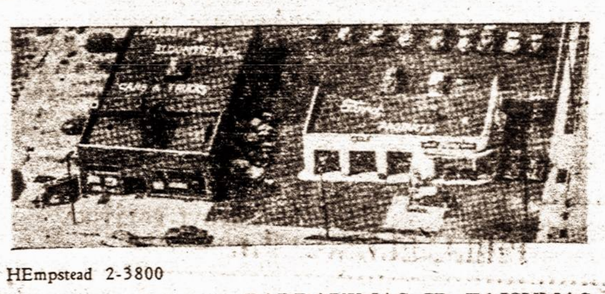

HEmpstead 2-3800

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
Herbert & Bloomfield Inc.,
110 HEMPSTEAD TURNPIKE
Franklin Square, N. Y.

THE HALF SHELL
P. Janus ir G. Shlakis, Sav.
Įvairiausi gėrimai ir valgiai.
ROUTE 27-A, ISLIP, L. I., N. Y.
Bay Shore 2996.

STANDARD FEDERAL SAVINGS and Loan Association of Baltimore City
Metinis dividentas 3%
Kiekvienas indėlis apdraustas federalinės valdžios apdrauda iki 10,000
684 Washington Blvd. Baltimore, 30, Md.

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
Bridgeport, Conn.
TEL.: 3-4696

BROADWAY RESTAURANT
Geras maistas, įvairūs gėrimai
Charles G. Siokus, Sav.
(Daugiau, kaip 20 m. buvęs draudimo agentas)
154 East Main Street
Waterbury, Conn.
Tel.: 3-9766

M. J. VERBYLA
Metalinių reikmenų
krautuvė 861 Bank Street
Degtinės krautuvė
Green ir Leonard Sts.
Waterbury, Conn

STANLEY SHUKIS
Pristato į namus pirmos rūšies medžiagos drabužius: siutus, paltus ir t.t.
Priimami užsakymai
Atvksta į namus pamieruot
607 Washington Ave.
Waterbury, Conn.

CASINO GARDEN RESTORANAS
William ir Mary Lang, Sav.
AMERIKONIŠKI IR LIETUVIŠKI VALGIAI
SALĖ PRAMOGOMS IR PARKAS VASARAI
Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais, grojant pirmos rūšies orkestrui.
128 NORTH ELM ST.,
WATERBURY, CONN.
Tel.: 4-9920

LIETUVIŠKA UŽEIGA
J. GUTAUSKAS, Sav.
Įvairūs gėrimai, pirmos rūšies virtuvė
201-203 E. Chapel Street
New Haven, Conn.

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

BOSTON BAKING CO.
J. Tamošauskas
B. Andriušaitis
Lietuviška duona ir pyragaičiai
Pristatoma į namus ir krautuves
8 Ames St., Lowell, Mass.
Tel. 2-6797

DIAMOND CAFE
V. B. Santeckas ir V. Bukauskas, sav.
Alus, degtinė, vynas
305 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
SO 8-9094

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fox Street
Waterbury, Conn.

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc.
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.
Tel.: 5-9229

BEE HIVE RESTAURANT
Wm. A. Aliukonis, Sav.
Alus, pirmos rūšies maistas
Kviečiami svečiai, atvykę iš kitų valstybių.
56 High St., Nashua, N. H.

NEW BRITAIN, CONN.

Quality Market
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 Park Street

Hartford Ave. Restaurant
ANDRIUS ŠVIRINAS, Sav.
36 Hartford Avenue

A. PETRAUSKAS
Restoranas ir viešbutis
Įvairūs gėrimai, geras maistas, puikūs kambariai
92 CHURCH STREET,

Paul's Restaurant
Paul Višniauskas, Sav.
pirmos rūšies maistas
Įvairiausi gėrimai,
31 Spring Street

JOHN B. VARKEL
PACKAGE STORE
Degtinė, vynas ir alus
451 Stanley Street
Tel.: 9-8218

LIETUVIAI PASAULYJE

—Kanadoje, Quebecko mieste gyvena rabinas iš Lietuvos, iš Vištyčio, jis mielai atsimena Lietuvą ir sako: "Aš esu žydas, bet mano pavardė lietuviška. Mane vadina Klemanu. Prie Vištyčio yra Klemų kaimas. Matyt mano tėvai ar seneliai ten gyveno ir nuo to paeina mano pavardė."

— Venecuelos lietuviai J. Kepalas ir M. Surosas žvėjaimėgėjai pagavo trijų metrų ryklį. Ryklio mėsa nevalgoma. Bet atsirado pirklys, kuris ryklį nupirko už 150 bulivarų. Pasirodo, ryklio riebalai vartojami techniniams reikalams.

— Smuikininkas Izidorius Vasiliunas Kolombijoj paskirtas konservatorijos profesorium.

— Konsulo dr. P. Daudžvardžio pareiškimu šiuo metu Jungtinėse Valstybėse Lietuvos piliečių yra 25,000, o visame laisvame pasaulyje 50,000.

—Bolivijoj, Santa Cruz mieste lietuvis A. Laurinavičius verčiasi lietuviško krupniko gaminimu. Lietuvių čia yra nedaug ir tie labai išsiskirstę, tad lietuviško krupniko ragautojais yra seni Bolivijos gyventojai.

— R. Arlauskas Australijoje pasirodė šachmatų turnyre labai gerai ir užėmė vieną pirmaujančių vietų.

— Argentinos Lietuvių Bendruomenės valdyba, kuri susideda iš pirmininko I. Padvalskio, vice pirmininko K. Norkaus, ižd. kun. P. Garšvos, sekretoriaus L. Sruogos ir narių G. Burdulio ir prof. D. Gruodžio, savo posėdyje nutarė kviesti į bendrą darbą visus Argentinos lietuvius patriotus.

— Juozas Burdulis, žinomas Argentinos pramonininkas ir išradėjas atšventė savo 75 m. sukaktį. Jis prieš metus sulaukė savo sūnaus iš Europos ekonomisto Gedimino Burdulio.

— Buenos Aires lietuvis Pranas Baltakis įsteigė savo nuosavą fabriką kuriame gaminami geležiniai vamzdžiai.

— Argentinoje estų draugija Estonija surengė literatūros popietę ir pasikvietė joje dalyvauti ir keletą lietuvių. Čia gyveną estai moka kas mėnuo po 10 pėzų vienai knygų leidyklai Švedijoje ir gauna visas jos išleistas knygas.

—Panevėžietis Algirdas Mickeliūnas Urugvajuje turi gerą valdišką darbą. Jo pareiga vasaroti kurortuos ir jei pasitaiko, kad kas skęsta, tad jį gelbėti. "Per ketverius metus dar neteko nei vieno skenduolio matyti" — sako Mickeliūnas...

— Rašytojas A. M. Katiliškis rašo romaną iš Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo.

— Clevelando gyventoja gavo iš Lietuvos laišką, kuris taip prasideda: "Sėduos už stalelio laiškelio rašyti, byra ašarėlės, negaliu matyti..."

— Atžalyno vaidintojas Jonas Kelečius neseniai atidarė iškabų dirbtuvę. Tai esanti pirmoji tos rūšies Lietuvių įmonė Chicagoje.

— Buvęs Mažeikių alaus bravaro savininkas I. Šadauskas su kitais tremtiniais Chicagoje nupirko subankrūtijusį alaus bravarą White Eagle už 500,000 dolerių.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba įsteigė knygų leidyklą. Šiomis dienomis baigiama spausdinti Mark Twain'o Princas ir Elgeta. Knyga iliustruota, gražiai įrišta. Platintojai gali užsisakyti PLB. VK. Valdyboje. Ateityje numatoma leisti eilę lietuvių autorių kūrinių ir vertimų.

Miss Amerika — Jolanda Betbeze šiuo metu vieši Paryžiuje. Ji atsivežė iš Hudson upės vandens ir pila į Senos upę. Tuo pabrėžia Amerikos ir Prancūzijos draug.

DANAI GĖRISI LIETUVIŲ ATSPARUMU

Danų konservatorių Berlinske Tidende, turis 200,000 skaitytojų ir leidžias per dieną 3 laidas, bal. 25 rytinėj laidoj per 3 skiltis įdėjo ilgesnį pranešimą apie Lietuvą pavadintą "Tauta, kuri nenori mirti". Dienraštis rašo, kad 850,000 lietuvių esą deportuoti, suimti arba dingę be žinios per paskutinę rusų okupaciją. Tačiau lietuviai vis tiek nemano pasiduoti, ir kova eina toliau. Nepaisant visų kančių ir pavojų per visas 3 okupacijas (2 — rusų ir 1 — vokiečių), Lietuvai pavyko suorganizuoti savo rezistenciją. Apie pačią rezistenciją ir padėti šaly B. T., matyti kaip tik bus gavusi informacijų iš pirmųjų šaltinių. Informacijų iš tų drąsių Lietuvos rezistencijos kovotojų, kurie tuo būdu prabyla į visą laisvąjį pasaulį. O tos žinios skelbia apie pasibaisėtiną tragediją žmonių, gyvenančių Sovietų okupacijoje. Tai yra įsidėmėtinas SOS šauksmas tautos, kuri vieną kartą pažino, kas yra laisvė, ir niekaip nenori jos iš sižadėti, pažymi laikraštis.

Toliau pranešime rūpestingai išanalizuojamas dabartinis Lietuvos gyvenimas visose srityse, pažymint, kad pvz., iš 1,600 kunigų belikę tik apie 350. Ypač išskeliamas lietuvių atsparumas, nepaisant visų Sovietų pastangų ir nuolatinių "valymų". Taip pat smulkiai aptariami dabartiniai Lietuvos santykiai su užsieniu, nupasakojamas VLI Ko atsiradimas ir jo vaidmuo rezistenciniame darbe, bendradarbiavimas su mūsų diplomatais. Informacija baigiama būdinga pastaba: "Šie žmonės, tie tūkstančiai pabaltiečių, turi daug ką pasakyti ir mums. Savo drąsa, savo žygiais ir nemažėjančia viltimi jie mus įtikina, jog laisvės liepsna neužblėsusi net už geležinės uždangos. Visi jie yra nenuilstami kovotojai už laisvę, jos tikri pirmūnai ir vadai. Jie yra mūsų draugai — ir jų tragedija mūsų tragedija."

— Berlyno Rytinio sektoriaus, kurį valdo Sovietai, rusų kalbos mokymas mokyklose yra privalomas. Ir administracija labai uoliai seka, kad šis okupantų parėdymas būtų vykdomas. Jeigu kuriam nors mokiniui menkai sekasi rusų kalbos mokslas, tai daromas tyrinėjimas, ar čia nėra nuslėpto ar atviro pasipriešinimo rusams.

Tremtinių gyvenimas

Vasario 16-tos proga Tautos Fondui Vokietijoje gyveną lietuviai suaukojo virš 4,000, DM. Į vajų buvo aktyviai įsijungę ir privačiai gyvenantieji mažlietuviai. Vienos mažlietuvių apylinkės seniūnas rašo: "Galėjau dešimt markių surinkti. Kiti nariai — visai biednos našlės — visai negalėjo duoti. Prašau menką dovanėlę priimti. Mes ją mielai duodame. Rasi ir mūsų "trupinėlis," su Pono Dievo pagelba, pagelbės kartą mūsų brangią Tėvynę iš žvierles nasrų išvalnyti".

***

Vasario 16-sios Gimnazijos oficialų atidarymą, š. m. vasario mėn. 16 d., filmavo vokiečių-amerikiečių filmų bendrovė WELT im Film. Filma bus rodoma vokiečių kino teatruose. Tikimasi gauti tos filmos kopiją ir pademonstruoti didesnėse lietuvių kolonijose užjūriuose.

***

Sielovados Tvarkytojo, Tėvo Bernatonio rūpesčiu buvo gautas prie Frankfurt sklypas lietuviškoms sodyboms statyti. Buvo pradėti ir paruošiamieji darbai — išplanavimas ir pan. Šiomis dienomis pranešta, kad sklypas rekvizuotas kariuomenės reikalams. Dedama pastangų rasti naują vietą statyboms.

Jonas Česna

"Iš Dūminės Lušnelės"

Šiuo vardu K. B. Kraučiūnas išleidžia savo jumoristinių platintojų. Kviečiami prisidėti eilių knygą, kuriai jis ieško knygą. Rašykite:

prie knygos išleidimo. Kas atsiųs iki gegužės mėnesio pabaigos bent vieną dolerį, bus pažymėtas (vardas ir pavardė) knygoje ir gaus pačią

K. B. Kraučiūnas,
183 Fountain Ave.,
Brooklyn 8, N. Y.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS

KIEK UŽDIRBA LIETUVOS ŪKININKAS?

(Iš K. Požėlos vardo kolūkio pirmininko Kazio Mackevičiaus atskaitos). Atskaitiniais metais Karolio Požėlos vardo kolūkis gavo apie 350 tūkstančių rublių pajamų. Beveik pusė šios sumos sudaro pajamos iš gyvulininkystės. Skirstant naturales ir pinigines pajamas, pirmoje eilėje atsilyginta valstybei ir už MTS atliktą darbą, sudaryti visuomeniniai fondai. Likusi pajamų dalis paskirstyta už darbadienius. Už kiekvieną darbadienį kolūkiečiai gauna po 1,72 kilogramo grūdų, po 2 kilgr., pašaro, po 118 gramų cukraus ir po 1,5 rublio.

KAIP ŪKININKAUJAMA LIETUVOS KOLŪKIUOSE?

Vabalninkas. Rajone yra visos sąlygos laiku pasiruošti sėjai. Tačiau eilėje kolūkių šis darbas neleistinai delsiamas. Vos tik keli kolūkiai pilnai apsirūpino sėjai reikalinga sėkla. Rytojaus, Naujosios Vagos ir kai kuriuose kituose rajono kolūkiuose iki šiol tebežlugdomas derliaus kūlimas. Blogai derlius kūlimą vykdo Vabalninkų MTS.

Bet Mažeikių rajone yra ir tokių kolūkių, kuriuose pasirengimai pavasario sėjai neleistinai delsiami. Naujojo Gyvenimo kolūkyje sėklos supylimo planas įvykdytas tik 35%. Čia dar visiškai nepradėtas žemės ūkio inventoriaus remontas. Panaši padėtis Pažangos, Už taiką, Tarybinės žvaigždės kolūkiuose. Rajone yra eilė kolūkių, kurie dar nepradėjo vežti mineralinių trąšų.

ŠTAI KAIP "EMIGRUOJAMA" IŠ LIETUVOS

Almaatos radijas Centrinėje Azijoje praneša, kad paskutiniųjų šešių mėnesių bėgyje į Kazakstano ir Turkmenijos sovietines respublikas atkelta daugiau kaip 160,000 estų, latvių ir lietuvių šeimų. Deportuotų žmonių skaičiaus pranešėjas neminėjo. Į Turkmeniją atkelta taip pat keleta šimtų tūkstančių ukrainiečių, baltrusių ir moldavų, kurie naujose savo gyvenvietėse pavertė per šimtus metų neeksploatuotas stepes geriausia ariama žeme. Visi atkeltieji, kaip baltiečiai tai ir kiti, patys norėjo persikelti į tas geresnes vietas.

KAIP DABAR LIETUVOJE PREKYBOS TVARKOMA?

Eilė prekybos darbuotojų vis dar labai blogai organizuoja savo darbą, neaprūpina pirkėjų dargi tomis prekėmis, kurių turi visiškai pakankamai. Štai, pavyzdžiui, prieš kurį laiką buvo patikrinta visa eilė Vilniaus srities Vartotojų kooperacijos kruatuvių Pasirodė, kad daugelyje šių krautuvių nebuvo druskos muilo, tabako gaminių. Prekybinėse organizacijose vis dar neįgyvendinta tokia negerovė kaip grobstymai. Tokių atsitikimų ypač būta Kauno prekybos įstaigose, o taip pat eilėje kitų miestų ir rajonų. Ypatingai daug grobstymų buvo prileista Vartotojų kooperacijoje, kur įvairūs vagys ir apgavikai išgrobstė prekių už milijonines sumas.

O KUR IEŠKOMA KALTININKŲ?

Dėl to, kad Vartotojų kooperacijos, Prekybos ministerijos vadovai nerodo reikiamo budrumo. Į prekybos tinklą vis įlenda buvusių pirklių, spekuliantų, buožių ir kitų svetimų ir priešiškų elementų.

Štai, savo laiku Kėdainių rajono vartotojų kooperacijoje dirbo smetonininkas Rimša. Okupacijos laikais jis buvo aktyvus hitlerininkų pakalikas. Ko galima tikėtis prekybos darbe iš tokio užkietėjusio darbo žmonių priešo? Argi nuostabu, kai po jo nušalinimo buvo rasta išeikvojimai daugiau kaip 150 tūkstančių rublių.

Grobstymai prekybos įmonėse yra viena klasinių kovos formų. Priešai tyčia įlenda į prekybą, kad keltų tarybinio pirkėjo neapasitikėjimą, griautų tas įmones iš vidaus. Tiesa, vedamasis 1951. 3. 25.

KAS VALDO IR ATSTOVAUJA LIETUVĄ.

Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos deputatais vieningai išrinkti: J. V. Stalinas, V. M. Molotovas, G. M. Malenkovas, A J. Sniečkus, M. A. Gedvilas, J. A. Paleckis. Deputatais į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą vieningai išrinkti Inkaro gumos fabriko — avalynės kombinato darbininkė Eglinskienė, Kauno Audinių priešakinė audėja Rickevičienė, Klaipėdos Trinyčių kombinato darbo pirmūnė Bakluvienė, Šiaulių rajono Gegužės Pirmosios kolūkio kiaulininkė, Socialistinio Darbo Didvyris Vitkienė, Žeimių tarybinio ūkio darbininkas, Socialistinio Darbo Didvyris Zmiejauskas, Pasvalio rajono Atžalyno kolūkio pirmininkas Bedalis, Dusetų rajono Marytės Melnykaitės vardo kolūkio pirmininkas Skardinskas, Šakių rajono Ždanovo vardo kolūkio pirmininkas Remenčius, Vilniaus universiteto rektorius prof. Bučas, rašytojas Baltušis, Lietuvos TSR Mokslų akademijos tikrasis narys Mažylis, Liaudies ansamblio vadovas, stalininės premijos laureatas Švedas, Lietuvos TSR Mokslų akademijos viceprezidentas Žiugžda. Vilniaus konsevatorijos docentas Sodeika ir visa eilė kitų. (Tėvynės Balsas, 1951. 3. 5).

Visur tie sabotažai... netgi ir kinuose nesusitvarkoma

Kelmės rajono kino administracija neleistinai elgiasi su tarybiniais žiūrovais. Į Kraju MTS atsiunčiami skelbimai, kuriuose nurodomas filmos pavadinimas, jo demonstravimo laikas ir vieta. Šie skelbimai iškilijuojami. Žiūrovai, be abejo, noriai nurodytu laiku atvyksta pamatyti žadamų parodyti filmų. Tačiau ateina laikas, kai jau turėtų prasidėti kino seansas. Praeina dar valanda, laikas bėga ir susirinkusieji su didžiausiu nusivylimu grįžta namo. Ypatingai blogai yra tai, kad šiokie atsitikimai dažniausiai vyksta darbo dienomis. Taip mūsų kolektyvas buvo apgautas 4 kartus.

GERIAUSI JŪRININKAI...

Toki įspūdį mėgina padaryti sovietų laikraščiai, aprašydami jų banginių gaudytojų grįžimą į Odesą.

Sovietų Sąjunga, Amerikos lend-lease pašalpų dėka, tiesa, turėjo nemažus tolimosios žvejybos ir specialų banginių žvejybos laivynus, bet kad jie pralenktų tokius senus tolimosios žvejybos ir Antarktikos žvejus, kaip norvegus, niekas nenori patikėti. Tačiau sovietų banginių gaudytojai darbavosi ištisus septynius mėnesius be pertraukos, o kapitalistų žvejai nutraukdavo darbą, kai tik papūsdavo kiek stipresnis vėjas, — rašo sovietai.

PHILADELPHIA, PA.

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvanijos Universiteto

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

Naujai atidarytas lietuviškas restoranas ir baras
TRAUN'S
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

SHEPHERD DISTRIBUTING CO.
Distributors for
DOMESTIC and IMPORTED BEERS
Wholesale and Retail
JOSEPH V. PLAKIS
2315 N. 28th St., Philadelphia, Pa.
Tel.: SAgamore 2-2013

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2-nd Street Tel.: DEW 513
PHILADELPHIA, PA.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
PHILADELPHIA, PA.
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakelevingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
306 NORTH BROAD STREET
Philadelphia 2, Pa.
Just Race Street Subway Entrance
STATEMENT OF CONDITION
AS OF DECEMBER 31, 1950
ASSETS
Monthly Installment Loans $6,928,276
Loans on Savings Accounts 85,465
Federal Home Loan Bank Stock 125,000
Cash on Hand and in Banks 942,709
Office Building and Equipment 14,302
Parking Lot—1415 Race Street 22,723
Deferred Charges and Other Assets 5,076
Total $8,085,051
LIABILITIES
Savings Accounts $6,906,360
Advances—Federal Home Loan Bank 500,000
Loans in Process 80,417
Other Liabilities 8,975
Specific Reserves 36,982
General Reserves $250,000
Undivided Profits 301,996 551,996
Total $8,085,051
CHARLES S. CHELDEN, President
RAYMOND UZUMECKI, Secretary
HENRY KEMERLIS, Treasurer
REGULAR DIVIDENDS
Payable June 30 and December 31. Paid without interruption since 1901. Never less than 2½ percent per annum.

VINCO VIDGINIO
MAISTO KRAUTUVĖ
438 JEFFERSON ST.
Philadelphia, Pa.
TR 1-6627

TRAUN'S CAFE
N. E. cor. 16th Street and Spring Garden
Tel. LO 7-8662, LO 7-4967
Res. Cheltenham 2562
Philadelphia, Pa.

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
730-2 E. Moyamensing Ave
Philadelphia, Pa.
Tel. Howard 8-0596

A. MIEŽIS
ALUS, DEGTINĖ, VYNAS
2207 N. 2nd STREET,
PHILADELPHIA, PA.
REgent 9-4156

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS ir BARAS
3759 N. 7th STREET,
PHILADELPHIA, PA.

JOHN'S TAVERN
JOHN SAUKUS, Sav.
217 Avenue B
Bayonne, N. J.
Tel.: 3-4136

WALTER'S CAFE
W. Medveckas, Sav.
Degtinė, alus ir vynas
1124 W. Pratt St.
Baltimore, Md.

KURIE SERGAT ARTHRITIS ir REUMATU
kam jums kentėti be reikalo, jeigu galima jums padėti! Greitai ir tikrai pajausite palengvėjimą, vartodami mūsų dar niekeno nepralenktą vaistą
PARAPACK parafino putas.
Pageidaujant, vaistai pristatomi jumis į namus.
Mes turime krūvas padėkos laiškų, gautų iš patenkintų pacientų.
Nemokamai tikriname savo vartotojų sveikatą.
Parapack—putos jau daugiau kaip 10 metų vartojamos 100 institutų Vokietijoj, Austrijoj ir Šveicarijoj su dideliu pasisekimu. Tai yra šis srities garsaus mokslininko išradimas.
Norint smulkesnių žinių telefonuokite arba rašykite
PARAPACK Health Institute
175 Jackson Str., Hempstead, L. I.
Tel.: Hempstead 2-1469
Kasdien atidara nuo 2 iki 8 val.
Lengvai pasiekti LIRR traukiniu, priešai sNassau autobosų stotį.
Prieš arba po darbo valandų arba sekmadieniais skambinkit šiuo telefonu: IRonside 6-8073

Jau 10 metų, kai visi klauso
"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valandų,
kurios yra transliuojamos šeštadieniais nuo 4,45 iki 5,30 valandos iš stoties WEVD (1330 klc. — 5000 W).
Direktorius Jokūbas J. Stukas, 1264 White St., Hillside, N. J. Tel. WAverly 6-3325.

PERVEŽIMAS
keleivių, bagažų, prekių, daiktų ir t. t. mieste ir už miesto pagal pigiausią kainą. Skambinti kasdien nuo 6 ryto iki 10 val. vak. CYpress 9-7879

FIRMA VEIKIA 7 DIENAS PER SAVAITĘ
TRANSPORTATION BUREAU
2066 Anthony Avenue, New York 57, N. Y.

JOHN DERUHA, M. D.
Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

VIENYBĖ

An American Weekly in the Lithuanian language

Established in 1886 by J. J. Paukštis

JUOZAS TYSLIAVA, Editor and Publisher

Editorial and Business Office:

412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Phone EVergreen 4-0862

Subscription Rates: USA and possessions $4.00 per year, Canada $4.50. Elsewhere $5.50. Advertising rates on application.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

PASTANGOS BAIGTI KORĖJOS KARĄ

Paskutiniu metu juntamas visuotinas troškimas kaip nors baigti Korėjos karą, kurio beprasmiškumas dabartinėje situacijoje visiems darosi aiškus.

Jungtinių Tautų kariuomenė Pietinę Korėją jau kuris laikas yra išlaisvinusi nuo komunistų. Kinų komunistų eilėse paskutinių kovų metu pasireiškė demoralizuojančios žymės, nesipriešino taip atkakliai, kaip anksčiau ir dideliais kiekiais pasidavė į nelaisvę. Šios aplinkybės leidžia manyti, kad Jungtinių Tautų kariuomenei nebūtų sunku priešą toliau vytis į šiaurę. Bet kuris laikas frontas tebestovi vietoje. Atrodytų lyg Jungtinių Tautų karuomenė išvadavus Pietų Korėją savo uždavinį laiko jau atliktu.

Iš kitos pusės pačios Jungtinėse Valstybėse tvirtėja noras baigti Korėjos karą. American Veterans Committee padarė nutarimą kreiptis į Jungtines Tautas ir siūlyti derybų keliu baigti Korėjos konfliktą. Šios organizacijos rezoliucijoje tačiau sakoma, kad Korėja turi pasilikti laisva, nepriklausoma ir sujungta į vieną valstybinį vienetą.

Greta to 14 valstybių, Jungtinių Tautų organizacijos narių, kurių karo daliniai kovoja Korėjoj, rengia projektą baigti karo veiksmus Korėjoj. Jungtinės Tautos turi padaryti atitinkamus pasiūlymus komunistiniams Kinams ir šiaurės Korėjos vyriausybei.

Šie visi daviniai parodo, kad Korėjos konfliktas galės būti diplomatiniu keliu baigtas. Kinai, nepavykus jų pakartotiniams puolimams taip pat tur būt norės šiuo nuostolingu karu nusikratyti. Jeigu, žinoma, jie negaus iš Maskvos kitokio įsakymo ir jeigu nebus provokuojamas platesnis karas.

Atsakingi politikai net dabartinėje karo veiksmų padėtyje laiko, kad Jungtinės Tautos yra laimėtojos Korėjoje. Komunistams visiškai aiškiai buvo įrodyta, kad jie ir šiuo atveju nieko nelaimėjo ir jau negali savo valios laisvajam pasauliui diktuoti. Reikia manyti, kad net komunistai Kinijos vadai, kurie lig šiol nesiskaitė su žmonių nuostoliais, supras, jog tolimesnės jų aukos Korėjoje yra visai be jokios prasmės.

ACHESONAS KREIPIASI Į GRUZINŲ TAUTĄ

Pasaulio spaudą aplėkė žinia, kad JAV užsienių politikos vadovas D. Achesonas per radijo Voice of America kreipėsi į gruzinų tautą.

Tai galėjo būti didelė sencasija anksčiau, kai Amerika viską darė, kad tik neužrūstinti savo buvusio sąjungininko. Juk anksčiau Sovietams buvo visur pataikaujama. Daugelis sutarčių ir tarptautinių susitarimų buvo padaryta grynai Sovietų įtakoje. Ir pats Jungtinių Tautų statutas, kuris, kaip matome, žymiai kliudo spręsti painesnius politinius klausimus, taip pat buvo surašytas Sovietinės Rusijos tam tikroje įtakoje.

Taigi anais laikais šitoks D. Achesono kreipimasis į gruzinų tautą, kurią sovietai laiko neatskiriama nuo sovietinių tautų šeimos, būtų palaikytas kišimusi į šio krašto vidaus reikalus. Beabejo būtų kilusi didelė audra. Ir tokio žygio įspudis būtų nepaprastai didelis. Bet šiandien, santykiai tarp Amerikos ir Sovietų Rusijos tiek pasikeitė, jog tai visa nesudaro žymesnio įspudžio.

Bet šis žygis vis tik didžiai reikšmingas. Jis parodo kalbamų valstybių santykių pairimo laipsnį. Spaudos komentatoriai tai pavadino šaltojo karo ofenzyvos iš Amerikos pusės pradžia. Lig šiol sovietai puldavo ir savo propaganda bei penktosios kolonos svetimuos kraštuos veikimu gilino vadinamąjį nervų karą.

Dabartiniu laiku sustiprėjus oro bangomis karui prieš sovietus, jie patys pajuto, jog jų pozicijos ypatingai nesenai jų valdomuos, ar jų įtakoje esančiuos kraštuos pradeda žymiai silpnėti. Už geleižnės uždangos esančios tautos kurios lig šiol buvo maitinamos bolševikiniu propagandiniu melu, jau sužino tiesą apie gyvenimą laisvajame pasaulyje.

BAISŲJĮ BIRŽELĮ PRISIMINUS

Jau dešimts metų prabėgo nuo tų baisių birželio dienų, kai staiga iš mūsų tėvynės buvo ištremta dešimtys tūkstančių nieku nekaltų žmonių. Normaliai galvoją žmonės negalėjo net įsivaizduoti kad kas nors panašaus galėtų įvykti. Nors rusai okupantai jau ištisus metus valdė Lietuvą, bet ir iš jų šitokio žvėriškumo, koki jie parodė birželio 13-15 dienomis niekas nelaukė ir nesitikėjo. Ir lig tol Lieuvoje areštai ir išsiuntimai į Sibirą buvo vykdomi. Bet kadangi sovietiniai budeliai viską darė didžiausioje paslaptyje, tai žmonės Lietuvoje negalėjo suprasti kaip daug asmenų buvo suareštuota arba į Sibirą išgabenta.

Bet birželio 12 dieną visame krašte buvo pastebėtas paslaptingas enkavedistų judėjimas. Jie daug važinėjo, kaž ką ruošė, telkė sunkvežimius. Bet kuriam tikslui buvo sutelkiami sunkvežimiai į vieną vietą — niekas nenumanė.

Tik staiga po vidurnakčio tie sunkvežimiai pasipylė miestų ir miestelių, bei kaimų gatvėmis. Rusai, vietinių savo tautos išdavikų padedami, pagal iš anksto paruoštus sąrašus važinėjo nuo namo prie namo ir rinko žmones. Tai nebuvo kokie nors politikai, ar žymesni darbuotojai.Rusai griebė visus tuos, kurie buvo laikomi atsparesniais lietuviais. Tuo budu į Sibirą gyvulinials vagonais buvo išgabenti dešimtys tūkstančių niekų net šiaip viešame gyvenime nepasireiškusių žmonių. Jų viena tebuvo kaltė, kad jie buvo lietuviai patriotai ir rusų okupantų manymu nenorėjo savo tautybės atsisakyti ir pasiduoti svetimai įtakai.

AMERIKOS ATEITIS PAREINA NUO EUROPOS LIKIMO

Įsidėmėtinas amerikiečio balsas prieš izoliacionistus

Sąvoka "Europa" reiškia daugiau negu Chartes katedra arba Shakespearo veikalus, rašo John Gunther, N. Y. Herald Tribune politinis bendarbis. Jis paima, pavyzdžiui, plieną, moderniško žmogaus gyvenimo elementą. Europa ir jai priklausomos turtingos sritys apima ne tik istorines ir kultūrines vertybes, žiminingas Amerikos vertybėms, bet taip pat ir karines — neišskiriant ir sprogstamąjas žaliavas pavyzdžiui uraną.

Europos netekimas reikštų Amerikai ir amerikiečiams kaudų smūgį. Jeigu Europa iktų prijungta prie Rusijos, eigu Europa pasidarytų komunistinės valstybės santvarkos dalis, tuomet visiškai pagristai galima iškelti klausiną, ar Amerika aplamai bepajėgtų gyventi dabartiniu gyvenimu.

Daugelis amerikiečių, kurie šiandien pritaria izoliacistinei politikai, stengiasi nuginčyti esą izoliacionistai. Tikrovėj milijonai patriotiškai nusistačiusių ir pagarbių amerikiečių norėtų būti izoliacionistais, jeigu izoliacionizmas būtų pasiekiamas.

Nepaprastai įdomus tas reiškinys, kad tie patys amerikiečiai, kurie Europos politikoj norėtų būti izoliacionistai, Tolimųjų Rytų reikaluose yra intervencionalistai. Jie yra linkę kovoti su komunizmu Azijoj ir būtent savomis jėgomis, bet ne Europoj. Jų laikymasis panašus į elgesį žmogaus, kuris apdraudžia nuo ugnies tik namų fasadą, bet ne visus namus.

Ką prarastų Amerika, jeigu Europa žūtų, ir ką per tai laimėtų Rusija?

PIRMIAUSIA PLIENAS

1950 metais USA pagamino 96,8 milijonus tonų plieno, Sovietų Sąjunga su savo satelitiniais kraštais 31 milijoną tonų, Vakarų Europa (įskaitant ir Vakarų Vokietiją) 46,6 milijonus tonų. Sudėjus Amerikos ir Vakarų Europos plieno gamybą gauname 134,3 mil. tonų prieš 31 mil. t. rusų gamybos, — tai yra apie puspenkto karto daugiau.

Leidžiant Sovietų Sąjungai užimti Europą, plieno gamybos santykis būtų 96,7 mil. t. (Amerikos) prieš 776 mil. t. (Rusijos — Europos).

Su plieno pramone yra glaudžiai susijęs manganas, be kurio neimanoma plieno gamyba. Amerikoj kaip ir nėra mangono. Ji reikia atsigabenti iš Auksinių pakraščių (Pietų Afrikos), Marokos ir Indijos. Ar Amerika, praradus Europą ir pasunkėjus jūrų susisiekimui galėtų atsivežti į tų kraštų manganą savo plieno gamybai, būtų labai netikra. Amerikos plieno gamyba nukristų 60 procentų, bedarbių skaičius pakiltų iki 30 milijonų.

TOLIAU URANAS

Nuo urano pareina atominės energijos gamyba. Amerikai pasiekiamas uranas yra daugiausia Belgų Konge. Jei rusai užimtų Vakarų Europą ir Briusely paima valdžią Sovietų satrapinė vyriausybė tektų Amerikai vykti į Kongo urano su karo laivais. Nepasisekus užimti Kongo urano kasyklų, sugriūtų Amerikos atominių bombų gamyba. Ir priešingai, Sovietų Sąjungai patektų visas pasaulio uranas dėl kurio ji šiandien taip neramiai dairosi.

TREČIA: ANGLIS, ŽIBALAS

Amerika iškasa per metus 650 milijonų tonų anglies, Vakarų Europa 500 mil. tonų. Jeigu Sovietų Sąjunga užimtų Europą, sovietų gamyba prašoktų Jungtinių Valstybių anglies gamybą.

Arba elektros jėga, glaudžiai susijusi su anglies gamyba. USA elektros metinis pajėgumas 400 bilijonų kilovato valandų, Vakarų Europos 225, Sovietų Sąjungos 125 Sudėjus Europos ir Sovietų elektros pajėgumą, susidarys mažas skirtumas tarp Amerikos.

Arba žibalas, aliejus. Vakarų Europa, tiesa, kaip ir neturi žibalo pramonės. Bet jos geografinė padėtis yra nepaprastai reikšminga. Praradus Europą, tektų atsisakyti ir nuo Artimųjų Rytų ir Viduržemio jūros erdvių. Keliai į persų—arabų žibalo sritis patektų į didelius pavojus.

JAV net taikos metu negali padengti savo žibalo pareikalavimo ir yra priversta įsivežti didelius kiekius iš užsienio. Tiesa, dideli žibalo laukai yra Venezueloj ir Mažųjų Antilų salų grupėj. Bet vedant pasaulinį karą, kada jau Europa yra užimta, ir šie keliai būtų labai pavojingi.

KETVIRTA: KARO PRAMONĖS ŽALIAVOS

Jungtinės Valstybės jau kuris laikas krauna karo pramonės žaliavų atsargas, 60-70 rūšių, kurių didžiausia dalis yra perkamos užsienyje.

Daugelis amerikiečių net ir nežino, kad jų šalis yra visiškai priklausoma nuo užsienio kiek tai liečia cinką, chromą ir pluoštą. Cinko, vario tenka pirkti užsieny 27 nuošimčius, 73 nuoš. volframo, 34 nuoš. švino, 51 nuoš. gumos. Prie to dar tenka priskaityti visą eilę kitų svarbių žaliavų, kaip platiną, šilką, pramonių deimantą, tos medžiagos būtinos karo pramonei ir kurių didžiausią dalį reikia įsivežti iš užsienio.

Ne visos šios prekės gaunamos Europoj. Daugeliu atvejų Europa tik tarpininkauja. Karinių žaliavų atsargų Amerikoj yra sukrauta už pusantro bilijono dolerių, pagal numatytą planą jų reikia už 4 bilijonus.

PENKTA: LAIVININKYSTĖ IR PREKYBA

Amerikos sąjungininkai Vakarų Europoj turi 35 nuoš. pasaulinio prekybos laivyno. Rusams užpuolus Europą tik maža dalis galėtų pasiekti Amerikos krantus.

Praradus Europą, Amerika nebetektų anglų vilnonių prekių, belgiškų, itališkų ir prancūziškų prekių. Taip pat susidarytų sunkenybių ir dėl savo prekių pardavimo. Lig šiol Amerikos užsienio eksportas iki 30 nuoš. eina į Vakarų Europą. Eilė pramonės sričių, kaip pav. filmų gamyba yra priklausoma nuo Europos rinkų. Europos praradimas reikštų Amerikos pasaulinės prekybos sugriuvimą. Liktų tik Pietų Amerika, bet ir jos prekybiniai ryšiai su Europa yra labai glaudūs, prisiminkim tik mėsos eksportą iš Argentinos.

ŠEŠTA: DARBO JĖGA

Negalima pamiršti, kad tuo tarpu Amerika ir Vakarų Europa turi didžiausias ir geriausiai išlavintas darbo rankų atsargas. Patyrusių Europos darbo ir organizacijos žmonių įjungimas į sovietų mašineriją reikštų jiems didžiausį laimėjimą. Vienų tik dešimties Atlanto sąjungininkų šalių gyventojų skaičius siekia 180 milijonų, tai yra daugiau negu Amerikos Jungtinių Valstybių.

EUROPIEČIŲ KŪRYBINĖ GALIA

Europiečių pasiekimai technikos ir mokslo pasauly buvo ir paliks neapskaičiuojamos vertės. Prisiminkim tik paskutinių laikų išradimus, kaip sunkųjį vandenį (norvegų), penicilliną (anglų), radarus (anglų), sprausminius lėktuvus (anglų), infra-raudoną fotografiją (prancūzų), automatinius ginklus (belgų).

Nežiūrint, rusų gabumų kopijuoti ir įrodinėti, kad tai jų išradimai, jie tikrumoj yra toli atsilikę mokslinio tyrinėmo srity.

Baigiant tenka keletą žodžių pasakyti ir apie Europos ūkinius laimėjimus. Beje, Amerikoj virto papročiu nuvertinti europiečius, bet kas yra arčiau susipažinęs su visa padėtim, turi pripažinti, kad Europa savo jėgomis atkūrė didžią dalį savo egzistencijos galimybių. Pakanka suminėti keletą skaičių; 1950 metų pradžioj dešimt Vakarų Europos valstybių buvo 24 nuošimčiais peržengusios prieškarinių laikų pramonės gamybą.

Iš viso tenka padaryti išvadą, kad amerikiečiams išmintingiau nukreipti į Europą savo kritišką akį. Daug dalykų kurie sveikai Europai atrodo neįsivaizduojami, dedasi kaip tik Washingtone: Netvarka gobšumas, panika ir suirimas.

Pasaulis visiems pasidarys lengvesnis, jeigu mes pripažinsime šią pagrindinę tiesą. Europai reikalinga Amerika bet ir Amerikai reikalinga Europa! — baigia savo rašinį prieš izoliacionistus amerikietis John Gunther.

STEBĖJIMAI IR MINTYS

Vakar buvau Anykščiuose. Tikėsit, ar ne, o buvau Anykščiuose. Brooklyne yra tokių gatvelių, kurias lietuviai šį seno vadina "žydauja". Ten visos krautuvėlės, visos dirbtuvės ir kriaučius, kurs lopo varkus ir šiaučius, kurs nauus puspadžius pritaiso (nežali sakyti prikala, nes karais puspadžius reikia prikliuoti. Ir krautuvių iškabos aip pat žydiškos. Visi žydai. O paskutiniu metu privažiavo ir iš Galicijos ar iš Ukrainos ia tokių rabinų su tokiais peisais ir tokioms būtinai kainėm kepurėm, kad nors filnuok ir rodyk, kaip praeito imtmečio retą ir įstabią lieaną.

Taigi tokiame užkampyje, 'žydaujoje" užtikau krautuvę, veriau sakant kepyklą, prie urios čia pat krautuvę, į kuią tiesiai iš pečiaus šliaužia viežiutėliai, kvepiantieji ir aruojantieji duonos kepalai... Lygiai tais pačiais metais, tai iš aplinkinių kaimų į Amerką, tą laimės šalį važiavo ikininkų sūnūs, visoki Galiniai, Balčiūnai, Stasiūnai ir abriai, tai ir jaunas Anykščių žydukas Abraškė (jį taip ada visi, neišskiriant nė tėvo, vadino, čia atvažiavo. Anykščiuose tėvas, tos didžiuės šeimos, tėvas turėjo kepyką, kurioje kepė visokias bulas ir prieš turgus būtinai baranas. Nesgi buvo žinoma, kad atvažiuos kaimo tetos ir dėdienės ir norės vaikams auktuvių parvežti. Anykščių Abroškė kepė barankas... Žiūriu ir čia Brooklyne tos pačios barankos, kurias buvęs Abraška, dabar žilabarsdis jau senas Abromas lygiai taip pat kai Anykščiuose vadin "beigela"... Tos pačios bulkos, tokie pat apskritūs duonos kepalukai. Ir kvapas tas pats ir aplinka ta pati ir anas anykštėniškas erzelis, kai suein na iš karto keletas pirkėjų žiūriu į Abromą. Paseno. Susilenkė, veidas susiraukšlėjo rankos liesos ir pageltusios Abromas su senom savo tautietėm — pirkėjom kalba tuo pačiu "idiš" žargonu, kaip Anykščiuose kalbėdavo. Bet šiandien Abromas jau filosofas, ramus ir abejingas. Jam jau mažai kas rūpi. Sūnus viską tvarko. O šio barzda jau pakirpta, nebeanykštėniška... Pusiau amerikoniška, galima sakyti. O be to dar čia pat kepyklos krautuvėje sukinėjasi ir savo tėvui ir seneliui padeda jauni žydukai, Abromo ainiai, kurie jau išanksto pasistengė, kad niekas negalėtų ispėti, jog jie iš Anykščių kilusio senelio Abromo, buvusio Abraškės ainiai. Jie jau nebegneka "idiš," jie jau amerikonai ir į savo senelį Abromą žiūrėtų su panieka, jeigu jis neturėtų sutaupęs nemažą dolerių. Žiūriu, kad Anykščių Abromas turi tas pačias bėdas su savo ainiais, kaip ir jo buvusieji kaimynai, visi tie kartu su juo atvažiavusieji — Galiniai, Balčiūnai, Stasiūnai kuriu ainiai taip pat nebenor kalbėti savo tėvų kalba ir nebeturi nieko bendra su tai jausmais ir mintimis, kuriomis gyvena jų senaliai anuomet iš Anykščių miestelio ir parapijos čia atvažiavę.

Viskas taip pat, kaip Anykščiuos toje kepykloje, tik lauki, kad atsidarys durys ir ateis narga skarele apsirišus dėlienė ir paprašys, kad Abraškė ant ragažės sluoksnos suvertų visą tuzinį baronkų, arba beigalų, tiek ji daug vaikų turi...

Abraškė atsivežė savo skonį, savo beigelas ir padarė iš o biznį. Pripratino ir kitas autas prie savo skonio ir prie beigalų...

Ir įsivaizdinkit tiktai, padarau vos vieną žingsnį, atidarau tratančias Abraškės duris, erženg iu sieniksti ir vienu tuo ingsniu patenku iš Anykščių iesiai į Ameriką, į Brooklyno nažą gatvelę, kurią lietuviai uo neatmenamų laikų vadina žydauja..

Petr. Tarvydas.

LAIKAS IR MES

Kazys S. Karpius

EUROPA IR KORĖJA

Amerikiečius gerokai nustebino laisvos, dar komunistų nepavergtos Vakarų Europos žmonių šalta pažiūra į gen. Eisenhowerio misiją, kai jis nuvyko Europon siūlyti Amerikos pagalbą apginti laisvas Europos valstybes nuo galimo Sovietų užpuolimo.

Nors Europos valstybių vadai ir susidomėjo tuo Amerikos pasiūlymu ir pradėjo tartis su Eisenhoweriu ir Amerika, tų šalių pilkoji visuomenė į tai labai šaltai žiūrėjo. Priežastys to yra kelios. Viena Europos žmonės nenori karo, du karai jų gyvenimo laikotarpiu išnaikino Vakarų Europą, ir štai dabar eina ne tik kalbos apie trečiojo karo galimybes, bet tikro karo nepermalduojama pabaisa kabo virš galvų nuo tos dienos kai tik Vakarų Sąjungininkai — pirmoje vietoje Amerikos vadai savo aklu nepermatymu Kremliaus klastų, sukomunistinti visą pasaulį — sustiprino Rusiją ir padarė ją sau neperprašomu priešu.

Antra, Kominterno pastangomis pravesta Europos liaudyje mintis, kad Sovietai gali bet kurią dieną nušluoti visą Europą, kad niekas nepajėgs atlaikyti Raudonajai armijai jeigu ji pasijudins. Tai labai dažnai kartojama ir Amerikos spauda. Taigi, nors žmonės palinkę į komunistus, pati baimė diktuoja nenorėti karo, nors Amerika ir siūlo pagalbą. Trečia priežastis — visapusis komunistų pasiruošimas ir jų pajėgų didumas ose šalyse. Jeigu Maskva pajudintų žygin Vakarų Europai pajungti, kiekvienoje šalyje savi komunistai atliktų lidesnę dalį darbo tų šalių perversmams pravesti, o tas reikštų terorą ir mirtį tūkančiams nekaltų žmonių, ien už tai kad jie komunizmui neprijaučia.

Amerika savo gerus norus elbėti Vakarų Europos laisas šalis nuo galimo Sovietų avergimo perstato visai neikusiai: Amerikos karo vadai ažinėdami Europoje skelbia avo numatytus planus kariauti su Sovietais tose šalyse, urios jau taip baisiai nukenėjo nuo dviejų karų.

Jeigu amerikiečiai skelbtų avo kariavimo planus su Sorietais pačios Rusijos žemėse, akariečių ūpas būtų visai kitas ir noras kovoti prieš komunizmą rodytų viltis kad suriuškinus Sovietų galybę paioje Rusijoje pradings ant isados karo pavojus vakarų uropai.

EUROPA IR KORĖJA

Dabar Vakarų Europos žmonės, matydami ką komunistai laro pavergtose šalyse už geležinės uždangos, bijo to paties sulaukti savo šalyse, jeigu Amerika kariaus tik taip, kaip kariauja Korėjoje: Kai Kremius matys galimybės pasiųsti Rytų Vokietijos raudonasias rmijas užpulti Vakarų Vokieiją, Vokietijos sujungimo ir išlaisvinimo," priedanga, nors to karo kaltininke ir bus Sovietų Sąjunga, Amerika nepuls Rusijos, bijodama kad Rusija "neįsikištų" į karą... bet pradės sprogdinti, griauti Vokietiją, Prancūziją, Holandiją, Belgiją, Daniją, ir tt., kaip dabar daro nelaimingoje Korėjoje, kur sudarė milijonus naujų tremtinių, išvietintų žmonių ir tik iš baimės kad puolant Kiniją gali įsikišti Sovietai į karą...

Galima tikėtis, kad Kremlius visomis išgalėmis stengsis visose šalyse padaryti perversmus iš vidaus, negu skubinsis įsivelti į karą su Amerika, nes dabar Sovietai tikrai pralaimėtų ginklų karą ir jie tą gerai nujaučia. Baimė Sovietų karo dėl Kinijos, dabar dėl vėliausio įvykio Irane eina Sovietų naudai ir duoda Sovietams susistiprinti ir prisigaminti atominių bombų tiek, kad vėliau drąsiai galėtų su Amerika "pasišnekėti".

SOTUS ALKANO NESUPRANTA

Kai Indija pradėjo šauktis Amerikos grūdų badaujantiems savo žmonėms, persiėdę ir sotūs Amerikos kongreso atstovai kelis mėnesius svarstė ar duoti ,kaip duoti, kiek ir kada duoti Indijai prašomą pagalbą. Sovietai tuo tarpu, kad ir palyginamai saujelę grūdų ėmė ir pasiuntė Indijai ir pagavo alkanų minių simpatijas. Dabar kai ateis grūdai iš Amerikos, komunistai ten ir toliau tęs savo propagandą, kad tai vis Sovietų grūdai kuriuos alkanieji gauna savo duonai...

Atsimenu, po pirmo pasaulinio karo kada Kinijoje ištiko badas ir milijonai žmonių badavo, mirė iš bado, Amerikos Raudonasis Kryžius su pasididžiavimu skelbė teikias badaujantiems kinams amerikoniškas cigaretes. Sovietų Sąjunga tuo tarpu pradėjo siųsti kiniečiams kad ir mažus tuometinius savo maisto ištekliu s —ir šiandien Sovietai turi visą Kiniją.

***

Juozas J. Bachunas, Tabor Farmos ir kitų rezortų savininkas, baigia spausdinti savo artimo draugo, Broniaus K. Balučio, Lietuvos ministro Londone, biografiją. Darbas truko daugiau ketverto metų kadangi nelengva buvo surinkti visą reikalingą tam leidiniui medžiagą.

Lietuvos diplomatas, buvęs amerikietis B. K. Balutis, eina jau 72-rus metus amžiaus. Bijografija norėta išleisti jo 70 metu gimimo sukakties metais, 1949 m., bet nespėta dėl minėtų kliūčių. Bijografiją redaguoja buvęs Vienybės redaktorius Vytautas Širvydas.

Balutis gimęs Seirijų miestelyje. 1904 metais baigęs matininko mokslą, 1905 metais atvyko Amerikon, apsigyveno Chicagoje, ten baigė teisių mokslą, 1912 metais. Jis buvo žinomas kaip stipriausias tų laikų tautinis veikėjas Amerikoje. Nuo 1912 iki 1919 metų redagavo adv. A. A. Olio tėvo, A. Olszewskio leidžiamą savaitraštį Lietuvą. Ten p. Bachunas susipažino ir susidraugavo su p. Baluciu.

1919 metais p. Balutis išvyko į Nepriklausomą Lietuvą ir ten ėjo aukštas pareigas, kol 1928 metais vėl atvyko Amerikon Lietuvos ministro pareigoms, o 1932 metais jis perkeltas į Londoną.

JAV buvo pasiūliusios Irano vyriausybei konfliktą su Anglija dėl naftos šaltinių išspręsti tiesioginiu derybų keliu. Šis pasiūlymas Irano vyriausybės sluoksniuos buvo labai nepalankiai sutiktas. Čia įžiūrimas neteisėtas kišimasis į Irano vidaus reikalus. Šiuo įsikišimu JAV norinčios sutrukdyti Irano ekonominę programą, kurios pirmas punktas esą — naftos šaltinių nacionalizacija.

TAUTYBIŲ FESTIVALIAI

Lietuvių šokėjų ansamblis

Amerikoje šiuo metu pagyvinta tautinio meno parengimai. Ypatingai pamėgti ruošti tautybių festivaliai į kuriuos pakviečiami čia gyvenančių tautų meno junginiai, kurie yra pajėgūs bet kuo pasireikšti. Tiems parengimams neretai taikomas šūkis: — tautų menas— vardu vienos tautos. Aplamai tariant festivaliai nėra augšto meninio lygio. Čia daugiausia matoma tautinių šokių grupės, chorai, orkestrai ir kaikurių tautų solistai, tautodailės ir senų muzikos instrumentų parodos. Retai kada juose aptiksime simfoninį orkestrą. Taigi programos apimtimi toki festivaliai prieinami bemaž kiekvienam meno mėgėjų vienetui. Juose nestatoma dalyviams didelių reikalavimų, tačiau festivalio programos išpildymas tvarkomas skoningai ir atsilankiusiems palieka gražių įspūdžių, atsiminimų. Apskritai prog.ramos vyksmas gyvas ir permainingas, nes dalyvaujančios grupės pasirodymui scenoje tegauna tik 6 ar 10 minučių. Taigi dalyviams prieš žiūrovus tenka išeiti su charakteringais, su gražiausiais dalykais. Tas, žinoma, festivalio meniškumui atsiliepia tik teigiamai ir pakelia jį iki tam tikro spalvingumo bei įvairumo.

Šalia muzikos, dainu ir šokių ruošiamos ir parodos, kuriose išstatomi atskirų tautų tautiniai drabužiai, tautodailės išdirbiniai, seni originalūs muzikos instrumentai ir kitokių įdomybių. Kitos tautos, kaip aptinkama, festivalių pa rodose, tiek tautiniais drabužiais, tiek kitais dalykais turtingai atstovaujamos.

Iškėlus šias mintis apie tautybių festivalius, toliau būtų pravartu išreikšti bendrą pageidavimą, kad lietuviai, kur tik galima ir kiek leidžia sąlygos, taip pat juos stengtusi dalyvauti, nes čia atsiranda tinkamos progos pasirodyti su mūsų tautinės kultūros tradicijomis tarpe šios šalies kitų gyventojų. Ypač, kad mes esame ir ekonomiškai nevisur dar pajėgūs ir negalime savarankiškai panašių festivalių suruošti. Reprezentacijai į tokius festivalius užtenka nusiųsti tautinių šokių grupę arba chorą, jeigu galima tai ir orkėstrą. Žinoma, rodytis jau tektų visur su pačiais įspūdingiausiais dalykais, nes kitos tautos, kaip teko matyti, yra tokių parengimų nuolatinės dalyvės ir turi gerai paruoštų junginių su skoninga ir patraukiančia programa. Tačiau kitų pranašumas neturėtų atgrasinti, mes taip pat galime pasirinkti daug originalių dalykų, kuriuos žiūrovai priims su entuziazmu ir pagyrimu.

Dar reikia kaiką pasakyti apie tautybių festivalių organizavimą. Tiesa jų parengimas kiek neparankus, nes apie tai iš anksto nevisada skelbiama. Dažniausia dalyviai pakviečiami ir užrašomi tam tikslui skirtų atstovų. Tik viską paruošus, suskirsčius dalyvius į eilę pagal jų pajėgumą ir turint užpildytą programą, skelbiama jau viešai spaudoje. Bet tada būna dažnai, pervėlu prisidėti. Taigi šituo atveju geriausia palaikyti ryšius vietose kur yra su meno ir mokslo draugijomis, jų nariais. Bet veikliausi festivalių ruošėjai valstijose yra tautybių sąjungos, šios sąjungos imasi jau ir didesnio masto parengimų. Taigi dėl susižinojimo patogiausia palaikyti ryšius su jomis arba su jų nariais, atstovais, kurie gyvena išsisklaidę štate, miestuose. Palaikant kontaktą su tos organizacijos žmonėmis per juos laiku pasieks tikslios informacijos ir dalyvavimas bus užtikrintas.

N. A.

Lietuvaitės šokėjos

BALTŲJŲ RŪMŲ SUVENIRAI

Kaip žinia nesenai išnaujo pertaisyti ir atnaujinti buvo Baltieji Rūmai — Jungtinių Valstybių prezidento bustinė. Po rūmų pertaisymo pasiliko nemaža visokios medžiagos iš senųjų rūmų.

Pasirodo, kad Amerikoje yra labai daug žmonių, kurie nori turėti atminimui ką nors iš Baltųjų Rūmų, nori turėti, kaip sakoma suvenirus. Pasipylė žmonių laiškai kuriuose prašoma net plytų, vinių, parketo gabalų ir kitokių dalykų.

Medžiagos likusios po rūmų remonto suvežtos į Port May, Virginijoj, iš kur galima gauti už nedidelę kainą visokių mažmožių atminimui.

Už 25 centus jūs galit gauti akmenį, ar keletą vinių ar vario gabalą. Už vieną dolerį galima nusipirkti pakankamai plytų, iš kurių savo namuos galima sumūryti kaminėlį.

Lig šiol buvo atlikta 16,000 užsakymų. Šešios dešimtys žmonių norėjo gauti plytų kaminėliui, 2,809 žmonės užsakė po akmenėlį, iš kurio jie nori pasidaryti popieriams slėgti rašomojo stalo papuošalą, 2,548 žmonės nusipirko po gabalą seno parketo, iš kurio jie nori pasidaryti medinį plaktuką, ar ką nors panašaus.

Užsakymai priimami lig šio mėnesio pabaigos, bet juos atlikti tur būt greit nebus galima, nes tų užsakymų yra labai daug.

— Dailininkas Vikt. Petravičius Chicagos Meno instituto gavo už savo kūrinius premiją. Kaip tik šiuo metu Chicagoje yra atidaryta atskira Vikt. Petravičiaus darbų paroda.

Amerikos praeities bruožai

BENJAMINO FRANKLINO PROJEKTAS

Tuo tarpu kai anglai visu Atlanto pakraščiu išdirbo žemę, įkūrė ten daugybę farmų, plantacijų, pristeigė judrios prekybos centrų — miestų, tuo pat metu prancūzai Kanadoje Šv. Lauryno upės pakraščiuose steigė kito pobūdžio gyvenvietes. Prancūzija į Kanadą siuntė ne tiek kolonistus kiek tyrinėtojus ir misionierius, kailių pirklius. Prancūzų vyriausybė taip pat buvo užėmusi Missisipi upės slėnį. Prancūzai toliau steigė tvirtoves ir prekybos punktus sudarydami didžiulę savo kolonijų grandinę, kuri buvo pusmėnulio formos ir apjuosė anglų kolonijas siauroje pakrančio zonoje.

Anglai buvo nuomonės, jog prancūzai "neteisėtai kėsinasi jų nuosavybes paglemžti ir visomis priemonėmis tam priešinosi. Buvo daug kruvinų vietinio pobūdžio susidūrimų tarp anglų ir prancūzų. Pirmas stambiausias mūšis įvyko dar 1613 metais. Lig 1750 m. anglai ir prancūzai tris kartus kariavo Amerikos kontinente dėl kolonijų. Tai buvo lyg dalis bendrų konfliktų tarp abiejų tautų, kurie tais laikais vykdavo.

Šių susidūrimų pasekmė buvo anglams nežymi, nors ir pastūmė šiek tiek prancūzus, bet tai neturėjo sprendžiamos reikšmės ir Prancūzija Amerikoje buvo stipri, kaip anksčiau.

Aštuonioliktojo šimtmečio viduryje konfliktas tarp anglų ir prancūzų sulaukė sprendžiomojo momento. Svarbiausias ginčų objektas buvo Missisipi upės slėnis, kurį valdyti troško abi pusės. Rungtynės kasdien darėsi vis kietesnės ir pagaliau 1754 metais prasidėjo atviras karas. Šiame kare dalyvavo Virginijos milicija priešakyje su savo vos dvidešimties dviejų metų vadu George Washingtonu, o iš kitos pusės reguliari Prancūzijos kariuomenė. Po to sekė nelaimingas prancūzams karas su indėnais, kurs laiko atžvilgiu atiteko Europoje vykusiam septynių metų karui. Šis paskutinysis karas turėjo išspręsti klausimą, kas turės valdyti Šiaurės Ameriką — prancūzai, ar anglai?

Anglų ir prancūzų pastangos užimti derlingiausią Missisipi upės teritoriją 1748 metais kaip jau minėta privedė prie atviro karo, kuris pagaliau išsprendė šių abiejų tautų padėtį Amerikoje. Prancūzija grąsino ne tik Anglijos imperijai, bet ir jos kolonijoms Amerikoje. Anglai pamatė, kad prancūzai yra jų stipresni konkurentai ir kad jie laikydami savo rankose Missisipi slėnį uždarys jų kolonijoms kelią į tolimesnį plėtimasi. Ir Kanados ir Luizianos administracija sugebėjo indėnų akyse įsigyti gerą vardą ir tos kolonijos pačios sutvirtėjo. Net irokezai, tradiciniai anglų draugai nuo jų pradėjo tolintis. Kiekvienas anglas kolonistas suprato, kad jis gali išsigelbėti nuo katastrofos tik sutvarkius santykius su indėnais.

Londono prekybos rūmai, kuriems buvo skundžiamasi dėl kolonistų pablogėjsios padėties įsakė New Yorko gubernatoriui sušaukti irokezų vadų ir kolonijų atstovų bendrą pasitarimą, kuriame būtų išdirbtas taikaus sugyvenimo traktatas. 1754 metais New Yorko, Naujosios Anglijos ir kiti atstovai Albany susitiko su indėnų vadais. Indėnai išdėstė savo skundus ir kolonistų atstovai buvo priversti daugumos skundų teisingumą pripažinti. Buvo pasiūlytos priemonės visus nesusipratimus likviduoti.

FRANKLINO PLANAS

Bet šiame kongrese, besvarstant santykių su indėnais reikalus, buvo užkliudyti labai platūs ir didelės reikšmės turį ateičiai klausimai. Šis kongresas pasisakė už "visų kolonijų sąjungą, kuri yra būtina, tų kolonijų tolimesniame gyvenime". Benjaminas Franklinas sudarė garsųjį šios sąjungos planą, kurį minimas kongresas nuodugniai svarstė. Ir čia yra tos šaknys, iš kurių vėliau išaugo nepriklausomų valstybių sąjunga.

Pagal šį planą Anglijos karalius paskiria prezidentą, kuris ir valdo visas kolonijas. Prezidentas ir valdo kartu su kolonijų asemblėjom. O šių atstovų skaičius nustatomas atsižvelgiant į tai, kiek kuri kolonija moka į bendrą kasą mokesčių. Tokiu būdu sudarytoji vyriausybė turėjo vesti visus kolonijų reikalus, prekybą, santykius su indėnais, savisaugą ir kolonizaciją.

Bet šis planas pilnumoje nebuvo kongreso priimtas, nes atskiros kolonijos nenorėjo perleisti dalį savo suverenumo pašaliniam jų buičiai organui — centrinei vyriausybei. Ypatingai kolonijos priešinosi dėl mokesčių kontrolės ir dėl kolonizacijos galimų suvaržymų.

Kai prasidėjo karas tarp Anglijos ir Prancūzijos dėl kolonijų Amerikoje, kolonistai anglam padėjo labai nedaug ir jų nuotaikos buvo tokios, kad jie žiūrėjo į tą karą iš šalies. Pradžioje anglams nesisekė ir prancūzai buvo persvaroje. Bet vėliau anglai sutelkė daugiau kariuomenės ir galutinoje išdavoje laimėjo šį karą. Po aštuonių metų karo Kanada ir Missisipi upės aukštupis buvo galutinai užkariauti ir prancūzams teko visiems laikams atsisakyti nuo svajonės Amerikoje sukurti savo imperiją.

Maž daug tais laikais Anglija buvo persvaroje ne tik Amerikoje, bet ir Indijoje ir kitose kolonijose, kur prancūzai norėjo įsitvirtinti.

Tokiu būdu Anglija įsigijo milžiniškas kolonijas visame pasaulyje ir pradėjo rimtai svarstyti visai naują problemą — pasaulinės imperijos organizavimą. Teko rūpintis tų visų žemių apsauga, teko atsižvelgti tose kolonijose gyvenusių tautų interesų, o taip pat teko sudaryti administravimo ir finansavimo sistemą.

Ypatingai sudėtingas reikalas buvo sutvarkyti milžiniškus Amerikos kolonijų plotus. Juk anglams staiga atiteko didelė dalis kontinento su labai savarankiais gyventojais — drąsiais ir nelinkusiais nuolaidas daryti kolonistais. Anglija norėdama šias visas kolonijas valdyti turėjo sukurti didelius administracijos kadrus ir sutelkti didesnius kapitalus šalies organizacijos reikalams. Anglai protestonai ir kitų tautų žmonės nelabai buvo palankūs Anglijai, nes turėjo dėl gyvenimo joje sunkius atsiminimus.

"Senoji kolonijinė sistema," kuri pasižymėjo kaip tik tuo, kad joje nebuvo jokios sistemos, dabar jau nebetiko. O karo metu su prancūzais kolonistai parodė, jog jie nepalankūs Anglijai, nors ir kalbėjo daugumoje angliškai ir buvo kilę iš Anglijos. Jei tokios nuotaikos viešpatavo karo metu, tai ramiu laiku jau nieko gero negalima buvo laukti.

Anglija Amerikoje atsidūrė keblioje padėtyje. Čia tie metodai, kurie tiko kitose kolonijose, buvo kenksmingi. Amerikoje jau nebegalima buvo gyventojų valią varžyti, o atvirkščiai, reikėjo galvoti apie piliečių teisių išplėtimą. Kai tik buvo mėginta pradėti Amerikos gyvenimo kontrolę, tuojau įvyko kivirčiai tarp Anglijos karališkos vyriausybės ir kolonijų atstovų. Kolonistai nenorėjo pakęsti, kad kas nors galėtų kištis į jų reikalus. Kolonistai pasirodė politiškai subrendę pirkliai ir ūkinių reikalų geri žinovai, net paprastas farmeris gyvenąs kurioje nors kalnų papėdėje, buvo išdidus ir nenorėjo jam svetimų Anglijos įstatymų žinoti. Be to dar nereikia užmiršti, kad kolonistai turėjo savo asamblejas, kurios buvo labai jautrios dėl bet kokių jų teisių aprėžimo.

Aplamai paėmus kolonijoms buvo vistiek kas dedasi Anglijos karaliaus žemėje ir kokia ten tvarka viešpatauja. Kolonistai jautė, kad čia Amerikoje jie sukūrė sau naują gyvenimą, suorganizavo, galima sakyti naują valstybę. Ir tuos visus darbuose jiems niekas nepadėjo.

TERITORIJOS ORGANIZAVIMAS

Anglija pirmoje eilėje susirūpino sutvarkyti ir administratyviu požiūriu suorganizuoti tas teritorijas, kurias ji manė gavusi nuosavybėn. Kai buvo užkariauta Kanada ir Ohio upės slėnis anglams rūpėjo įvesti tokią santvarką, kuri neerzintų nė prancūzų ten gyvenančių, nei indėnų, su kuriais nuolatos tekdavo turėti ir prekybinius ir paprastus kaimyninius reikalus. Bet čia susidūrė su Atlanto pakrantėse įsikūrusiais kolonistais, kurie matydami, kad gyventojų skaičius nuolatos didėja, stengėsi savo kolonijas plėsti į krašto gilumą ir eksplotuoti tas pačias žemes, kurias anglai savotiškai sumanė tvarkyti. Kolonistai buvo įsitikinę, kad naujos užkariautos žemės priklauso jiems ir nenutraukiama vilkstine jie slinko į krašto gilumą. Anglijos valdžia baiminos, kad pionieriai užimdami naujas žemes suerzins indėnus ir sukels naują suirutę. Anglija nenorėjo pakęsti kolonistų netvarkingo ir sauvališko naujų žemių užėmimo. Anglijos vyriausybės aktu 1763 metais buvo paskelbti atskiri rezervatai indėnams. Ir tų rezervatų kolonistai jau neturėjo teisės liesti. Šis valdžios aktas turėjo sulaikyti kolonistų tolimesnį slinkimą į vakarus.

GYVENIMAS APGAVO

PETR. TARULIO APYSAKA

(Tęsinys)

—Argi tu ne nusispiovei?— pašaipiai klausiė ji.

— Tu vėl pradedi?

— Ne. Nepradedu. Tik susimildamas nusiramink! — jau skausmingai prašo Monika.

Jie jau grįžo atgal namų linkui. Štai ir jų dar neišgrįsta gatvelė. Ir Tutulas, atidarydamas girgždančius savo vartelius (juos jau seniai reikėjo patepti arba, aplamai, pataisyti) be jokio ryšio su jų pokalbiu pasivaikščiojimo metu, tarp kitko, tik taip sau pasakė:

— Et, gyvenime mes užsidarę! Nei mes kur nueiname, nei pas mus žmogus užklysta. Manau... kokią popietę svečių pasikviesti, ar ką. Ir priimti kur turime ir visa...

— Ar aš tau kada prieštaravau? Kada tik tu nori, kviesk.

Grįžę į kambarius, daugiau jie apie tai nekalbėjo. Ir, gal būt, Tutulo vakarykštis noras taip būtų ir dingęs, kaip daugumas neaiškių jo sumanymų, jei pirmadienį, Tutului išeinant į savo įstaigą, Monika nebūtų paklaususi:

— Jei tu tikrai manai kada svečių pasikviesti, tai bent iš anksto pasakyk. Paskui lakstyk liežuvį iškorusi.

— Žinoma, — atsakė Tutulas — pranešiu. Kaip gi kitaip. — Ir čia pat jis suprato, kad Monika apie jo vakarykštį pasiūlymą daug kartų buvo pagalvojusi.

**

Dar iš vakaro pats Tutulas atrakino verandą. Sustatė jis baldus, viską apgalvojo, kaip geriau svečius priimti. Štai čia gilumoje bus stalas vaišėms. O priekyje, arčiau gatvelės, kur vaizdas gražesnis, jie susės "tuo tarpu," kol visi susirinks, apsipras, pasikalbės.

Viskas buvo numatyta. Kokios vaišės, ką patiekti į stalą? Jie abu su Monika, jau nesibardami, sutartinai ilgai svarstė. Ir nusprendė:

— Negi gasdien mes vaišes keliame. Lydeką pirkti? Žinoma, pirkti. O paršiuką, o antį? Bus degtinės, reikia užkandų. Tutulas degtinės negerdavo. Ne. Jis išgerdavo, jei gera proga pasitaikydavo. Bet nebuvo pratęs už savo pinigus degtinę pirkti.

— Ak, pagaliau, nesikišk, čia jau ne tovo reikalas! Aš jau viską sutvarkysiu, nereikės tau raudonuoti dėl manęs, — nutraukdavo šias kalbas Monika.

Ir pačiam Tutului buvo keista, kad jis jautėsi neįprastai, lyg prieš kokią šventę. Jis buvo net lipšnesnis Mo nikai. Ir jie paskutinę savaitę arčiau sutarė, kaip visados. Ypač, kad dabar jie turėjo apie ką kalbėti. Ką kviesti? Ilgai abu svarstė. Tutulas niekad anksčiau nepagalvodavo, kad čia jis nieko artimesnio, nič nieko neturi. Bendradarbiai? Betgi, kad jie visi tokie nuobodūs ir svetimi. Tokie... "miesčionys" — apibudino jis juos anuo senu terminu, kur taip madoje būdavo jų sueigose, kai jiems atrodė, kad savo gyvenimą ir viską aplinkui jie kitaip, daug gražiau sutvarkys. Pagaliau, jis atsiminė, kad tame pat mieste gyvena jo tolima giminaitė, ištekėjusi už smulkaus valdininko. Jam jau seniai buvo nepatogu, kad su ja jokių santykių jis nepalaiko. Na, o daugiau kas? Tiesioginis jo viršininkas — žmogus reikalingas. Iš bendrararbių — ką kviesime? Ir štaip jie suko sau galvas, pamažu parinkdami svečius, daugiausia tuos, "reikalingus žmones."

Jis vis buvo pripratęs nutylėti. Nebuvo kam atviresnį žodį pasakyti. Jei tik kartais išsižioji, tai tokius gandus paleidžia, kad nors bėk iš miesto. O jis taip svajojo su kuo nors nuoširdžiai pasikalbėti, atskleisti tas savo abejones.

**

Antanas Tutulas iš vakaro tyčia anksčiau atsigulė, norėdamas geriau pailsėti. Todėl jau dienai brėkštant pabudo ir, žiūrėdamas į lubas, džiaugėsi, kad šiandien jis turi apie ką galvoti. Bet čia jo tokias malonias mintis šiltoje lovoje staiga nutraukė bildesys greta esančiame, prie pagrindinės namų sienos pristatytame sandėlyje. Jam tuojau toptelėjo galvon mintis, kad ten šaltame sandėlyje sukrauti vaišėms paruošti valgymai. Lyg ir ką negerą nujausdamas, jis susirūpinęs ir nieko nelaukęs atsikėlė, užsimetė paplūdymio apsiaustą, įsiavė šliures ir dar mieguistas per virtuvės duris išėjo į kiemelį, o iš ten į sandėliuką.

Sandėliuko durys tikrai buvo kiek pravertos.

Tutulas, kiek išmanydamas, atsargiai, negirdimais žingsniais prisiartino, pažiūrėjo pro atviras duris ir vos neaktelėjo nustebęs. Į jį nugara stovėdamas kažinkoks apdriskęs vyrukas skubiai rijo paršiuko gabalą, laikydamas jį visoje saujoje. Tutului vienu metu kilo mintis, kad tuojau reikia palieškoti pagalio. Bet nebeiškentė ir pats išsigandęs, net pusę žingsnio atsitraukęs, suriko:

(Bus daugiau)

Nelė Lapė baigė mokslą

Žinomų visuomenininkų Pranės ir Andriaus Lapių duktė Nelė praėjusią savaitę baigė Ithaca College "Master of Arts" laipsniu.

Nelė Lapė buvo aktyvi visiuose muzikos ir dramos rateliuose, taip pat buvo artima bendradarbė ir muzikos redaktorė laikraščio "Ithacan".

Nelė Lapė

Jos mokslo užbaigtuvių proga pereitą šeštadienį įvykusiame pobūvyje pp. Lapių vasarvietėje Stony Brook Lodge, poetas Bernardas Brazdžionis dėkavo specialiai parašytą eilėraštį ir ta proga padeklamavo eilę kitų savo kurinių.

Gausiai susirinkę svečiai linkėjo Nelei sekmės ir laimės jos profesijoje.

JOKI PASAULIO GALYBĖ NEPADĖS OKUPANTUI, KAI PAVERGTA ŽMONIJA PRASIVERŽ Į LAISVĘ!

·DESTINATION FREEDOM·

PASAULINĖ PREMJERA MADISON SQUARE GARDEN, 1951 M. RUDENĮ

Vienybės VAIRENYBĖS

ŠEŠI JAV NEPAKLUSNŪS GENEROLAI

Prasidėjus Amerikoje nesusipratimams tarp Gen. Mac Arthuro ir prez. Trumano dėl šiam generolui pavestų Korėjoje kariavimo būdų, apie ką skaitytojai jau pilniausia žino, čia prisiminsim kitus šešis generolus šios šalies istorijoje, kurie pasipriešino savo prezidentams. Tie generolai buvo pasiekę taip pat žymaus populiarumo visuomenėje, kad net keturi jų buvo nominuoti į prezidentus, o du buvo išrinkti.

Gen. Andrew Jackson pagarsėjęs 1818 metų kare su Britais ir Ispanais, jaunos Amerikos respublikos priešais. Jis 1818 metais susikirto su savo prezidentu, Monroe, dėl karo būdo su Seminole indėnais Floridoje. Tada Florida dar priklausė Ispanijai, ir prez. Monroe, bijodamas sugadinti santykius su Ispanija, kaip dabar Trumanas vengia susikirsti su komunistine Kinija, draudė gen. Jacksonui vytis indėnus į Floridą. Generolo strategija reikalavo įsiveržimo į Floridą ir jis taip padarė, nepaisydamas britų protesto ir Ispanijos nepasitenkinimo. Prez. Monroe sakė, Jacksono įsivėlimas į karą su Ispanija bus pražūtingas šalies administracijai. Bet Jacksonas laimėjo visapusiai, ir metai vėliau Ispanija sutiko užleisti Floridą Jungtinėms Valstybėms. Florida gal būtų buvus pagrobta ir paversta britų kolonija. Seminole indėnai ir po šiai dienai skaitosi karo padėtyje su Washingtono valdžia.

Gen. Jackson 1828 metais buvo išrinktas Amerikos prezidentu.

Gen. Zachary Taylor pergyveno nesusipratimus su prez. Polk karo su Meksika laikotarpiu (1846). Jis tačiau pasidarė šalies karžygiu savo pasekmingais laimėjimais, priešingai prezidento ir jo karo štabo nurodymams, ir 1848 metais laimėjo prezidento rinkimus.

Kiti generolai buvo: Winfield Scott, irgi Meksikos kare. Šis nužygiavo ir užėmė Meksikos sostinę prieš prez. Polk ir jo štabo sutikimą.

Gen. B. McClellan pergyveno nesusipratimus su prez. Lincolnu Civiliname Kare, ir pagarsėjo tiek, kad 1864 metais kandidatavo į prezidentus prieš Lincolną, bet nebuvo išrinktas.

Gen. Leonard Wood, 1910—1914 metais buvęs kariuomenės štabo viršininkas, 1917 metais nuvykęs Europon karo sekti, grįžęs Kongrese nuneigė tuometinio karo sekretoriaus ir vyriausio karo štabo netikslumus, kad net dėl to buvo jam neleista vykti į užjūrio karo frontus I Pasaulinio Karo metu.

Gen. William L. Mitchell po I Pasaulinio Karo nusiskalto tuo, kad pradėjo reikšti reikalavimus sudaryti oro jėgų nepriklausomą vadovybę. Jis buvo jaunos karo aviacijos, kuri gimė to karo metu, vadas, bet tuoj pajėgė permatyti aviacijos būsimą didelį vaidmenį ateities karuose. Jam pasipriešino senosios mokyklos generolai ir admirolai ir net buvo pavedę karo teismui kaip nesukalbamą, viršininkus kritikuojantį karį.

Visi tie šeši generolai buvo pasiekę šalies gyventojų tarpe panašaus populiarumo kaip dabar turi gen. MacArthur.

Trylikos metų mokinys Ronald Wheeler surado senus specialistus stebinančių idėjų patobulinti lėktuvus.

BRANGSTA ŽMONOS KENIJOS KOLONIJOJ

Anglijos kolonijų ministerija gavo iš Gusii, Kenijoj, alarmuojančių pranešimą apie nesiliaujantį žmonų kainų kilimą. Vietiniai valdovai rašo, kad jie yra girdėję apie tokias įstaigas, kaip kainų kontrolė. Jie prašo atsiųsti specialistus, žinančius, kaip kovoti su infliacija ir juodąja rinka.

Iki 1942 metų, rašoma pranešime, buvo galima gauti gerai nuaugusią moterį į žmonas už šešias karves, vieną jautį ir dešimt ožkų. Bet karo ir pokariniai civilizuotojo pasaulio rūpesčiai persimetė ir į tolimąjį Keniją Afrikoj. Žmonų kainos ėmė kilti kaip ant mielių.

Štai 1947 metų pabaigoj juodosios biržos spekuliantai ėmė tėvams už mergaites duoti 16 karvių, vieną jautį ir 20 ožkų, tai yra dvigubai daugiau, jei neskaityti jaučio, kurio vertė išliko pastovi.

Vykdomoji taryba, Barazas Gusii Tribal Councils, priėjo išvados, kad kovoti su infliacija reikėtų panašiai, kaip tai daroma vakarų pasauly. 1948 metais, gavusi patarimų, taryba numušė žmonų kainas, ir paskelbė, kad tėvui draudžiama reikalauti iš jaunikio daugiau kaip šešias karves, vieną jautį ir 10 ožkų. Kurį laiką vedybos galėjo netrukdomai vykti, kol per paskutinius metus atsirado vėl masės nevedusių bernų, sedinčių vietoj barų, krūmų pavesy ir dejuojančių, kad jiems neįmanoma surinkti tokią bandą karvių, ožkų, ir prie to dar jautį, kad už visas tais gėrybes sukurti laimingą moterystės gyvenimą.

Gobšūs, tėvai, atrodo, gali turėti didelių nuostolių, nes jokia kita prekė taip nesensta, kaip Afrikos gražuolės, už kurias po kelerių metų nė poros ožkų jie negauna. Visa tai pramato vietiniai valdytojai, tačiau sutvarkyti kainas jie nepajėgia, lygiai kaip ir Washingtono administracija.

Kunigas ir kaimietis

"Girdėjau, kad sekmadienį bažnyčioj nebuvai, šieną vežei", tėviškai barė kunigas sutikęs kaimietį.

"Kunigėli, kaip Dievui geriau? — susigaudė kaimietis — "ar kai aš sėdėsiu bažnyčioj ir galvosiu apie šieną, ar kai aš sėdėjau ant šieno vežimo ir galvojau apie Dievą?"

Kalmukų pabėgėliai keliasi į Pietų Ameriką

IRO, tarptautinė organizacija, besirūpinanti karo ir politinių pabėgėlių emigracija iš Europos DP stovyklų, paskelbė, kad ji yra numačiusi perkelti 700 kalmukų pabėgėlių į Paragvajų.

DŽINGIS KHANO AINIAI

Ši DP grupė savo kilmės atžvilgiu yra viena iš originaliausių tų tautų, kurių atskaitos sudaro milijoninę pabėgėlių masę. Kalmukai, mongolų rasės tauta, atsikraustė į Europą su Džingis Khanu, kuris buvo užėmęs Viduriniais amžiais Rusiją ir gerą dalį Rytų Europos.

Jų pirmykštė tėviškė buvo Mandžūrijoj. Iš ten jie buvo išstumti į Altajaus sritis, o iš ten atsidūrė tarp Volgos ir Dono upių, kur jie vertėsi žemės bei gyvulių ūkiu ir augino vėliau išgarsėjusius kazokų arklius. Petro Didžiojo laikais gyvenimo sąlygoms pasunkėjus, kalmukai mėgino keltis atgal į Aziją, bet dėl Volgos potvinių turėjo nuo to savo žygio tada susilaikyti. Ir vėliau išsiblaškė po plačias Pietų Rusijos lygumas.

Revoliucijos metais kalmukai, turėdami plačius ryšius su kazokais, stojo į baltųjų pusę. Kovą pralaimėjus, jų dalis traukėsi į vakarus, iki Bulgarijos, Čekoslovakijos ir Jugoslavijos. Užėjus nacių okupacijos metams, kalmukai buvo rankiojami ir siunčiami į prievartos darbus. Vokietijoj jie rado nemaža savo tautiečių, vokiečių deportuotų iš Pietinės Rusijos. Bolševikai taip pat neturėjo kalmukams nekies. Jų autonominė respublika buvo 1943 metais, neva dėl bendradarbiavimo su naciais likviduota ir apie 20,000 kalmukų išsiųsta į Sibirą.

KAIP BUS PIRMIEJI BUDISTAI PIETŲ AMERIKOJE

Kalmukai yra budistų tikėjimo, kalba savo skirtinga budų kalba. IRO organizacijai buvo nelengva surasti jiems naują tėvynę. Dėl jų mongoliškos kilmės veik visi užjūrio kraštai atsisakė juos priimti, nežiūrint, kad paskutinių trijų šimtų metų bėgyje jie yra gerokai "sueuropėję". Taip pat didelį sunkumą sudarė jų reikalavimas, įkurdinti juos kolektyviškuose kaimuose, kur jie galėtų tęsti savo senąjį užsiėmimą, — žemės ir gyvulių ūkį.

Galiausia atsirado Paragvajuj pramoninkų grupė, kuri nutarė padėti įsikurti šiems Džingis Khano ainiams prie Asunciono. Tai bus pirmoji budistų tautinė grupė Pietų Amerikoj. Per pirmuosius šešis mėnesius vyriausybė pasižadėjo juos remti ir padėti įsigyti namus, gyvulius ir javų sėklai. Kiekvienai šeimai bus duota 50 ha. žemės.

Vienas iš kalmukų atstovų pareiškė austrų dienraščio Die Presse (iš kurio šis straipsnis paimtas): "Mes norime gyventi kaip didelė šeima taikoj ir draugystėj ir išauginti naująją kartą, kuri suprastų kitus žmones. Bet mes taip pat norime supratimo iš kitų tautų, gerbiančių žmogaus prigimtasias teises".

STIKLINĖS DURYS

Vieną dieną tūlas suomis ėjo į naujitelaitę krautuvę pirkti San Francicke duonos. Durys buvo stiklinės ir taip nuvalytos, kad suomiui pasirodė, kad čia tik oras, atseit atviros durys. Savo klaidą jis pastebėjo keletą sekundžių vėliau, kada jis atsitrenkė galva į stiklą ir pargriuvo ant grindų.

Kai stiklo šukės buvo nuvalytos, prie krautuvės durų pasirodė airis, senas krautuvės lankytojas. Jis ištiesė ranką durims prastumti, bet kadangi šia akimirką durys ką tik buvo išmuštos, jis atsirėmė į tuščią vietą ir griuvo taip pat galvotrukčiais ant grindų, kaip ir suomis.

psl. 1951 m. birželio 8 d.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. TADAS SAVICKAS
1390 East 31st Street
(kampas Avenue N)
VALANDOS:
1 — 2 popiet
6 — 8 vakare
ir susitarus
Ofiso tel. ESplanade 7-1135
Buto. tel. TAylor 7-8231

PETER GUSTAITIS, Jr., M. D.
87-20 85th Street
Woodhaven, L. I., N. Y.
VALANDOS:
2 — 3 popiet
6 — 8 vakare
Ketvirtadieniais ir šventad. tik susitarus
Tel. VIrginia 9-6125

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6858

ALBERTS BALDŲ KRAUTUVĖ
ALBERT ELICE, Sav. Įsteigta 1920 m.
Didžiausias įvairių baldų išpardavimas
Miegamųjų ir gyvenamų kambarių baldai. Valgomųjų kambarių baldai ir kiti rakandai.
DABAR NUPIGINTA NUO 20% IKI 30%
Geros rūšys. Prieinamos kainos. Pilnas patarnavimas.
246-48-50-52-54-56 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EV. 7-4387

Paminklai
JOS. BERMEL INC.
H. H. ALTHOFF, Pres.
PAVYZDŽIAI IR ĮSTAIGA
PRIEŠAIS NAUJUS VARTUS Į ŠV. JONO KAPINES
Kampe Metropolitan ir 8-th Street (Dry Harbor Road)
MIDDLE VILLAGE, QUEENS COUNTY, N. Y.
Tel. DAvenport 6-2393 DAvenport 6-2633

MAX SCHWARTZ, M. D.
Buvęs Berlyno moterų ligų klinikos gydytojas.
177 E. 79th STREET, NEW YORK, N. Y.
Priėmimo valandos: 12-2 ir nuo 6 iki 8 val. p. p.
Telefonas: BUtterfield 8-8717

SUTVARKOMI BIZNIO TAKSAI
Mes sutvarkome įvairių rūšių bei jurisdikcijų taksus: federalinius, valstybinius, municipalinius Jungtinėse Valstybėse ir užsienyje.
Adv. St. P. Zubavičius, kuris turi teisės praktikuoti bet kuriame Jungtinių Amerikos Valstybių teisme, tvarko knygas bei rekordus pavieniams biznieriams, partneriams ir korporacijoms.
Patarnavimai atliekami ir laiškais. Be to, daromi asmeniški vizitai bet kuriose biznio įstaigose čia ir užsienyje.
Prašoma kreiptis angliškai ar lietuviškai, o aš suteiksiu sąžiningą patarnavimą.
STANLEY P. ZUBAWICZ (Zubavičius)
111 Ainslie Street, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EV. 4-3049

CAPPIELLO ĮSPĖJA:
Dabar laikas įsigyti tai, ko vėliau gali pritrūkti
Dabar kainos, palyginti, dar prieinamos
Cappiello krautuvėje dabar galima gauti radijo bei televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, dulkių siurblių, prosų, rašomųjų mašinėlių, dujomis bei aliejumi kūrenamų krosnių (gas ranges), lovų, stalų ir kitokių namų apyvokos dalykų.
Cappiello krautuvė jau 35 metai, kai sąžiningai tarnauja visiems savo klijentams.
Cappiello krautuvė gerai žinoma visiems lietuviams.
Čia galima gauti lietuviškų plokštelių
Cappiello krautuvė turi specialų skyrių lietuviams, kuriam vadovauja Charles J. Marma.
CAPPIELLO
706 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7848.

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS
SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET
Tel. EVergreen 4-9737 BROOKLYN, N. Y.

86-TH ST. CASINO TEATRAS
210 East 86th Street.
Tel. REgent 4-0257 BUtefeld 8-0561
Birželio 8 iki 14. Jabann Strauss operetė
"ČIGONŲ BARONAS"
Anton Walbrook — Hansi Knotek — Fritz Kampers — Gina Falkenberg — Joseph Sieber — Margarete Kupfer.
"VIENOS ŠIRDIS"
Martel Harell — Paul Hoerbiger — Hans Moser — Hans Holt — Paula Pfluger — Fritz Imhoff
Savaitinė kino apžvalga.

JOSEPH LACHOWICZ
BARAS IR RESTORANAS
ŠILTI VALGIAI IR ĮVAIRŪS GĖRIMAI
Kampas Bedford Ave. ir No. 4th St. Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EV. 4-8325

MALONI VIETA SUSITIKTI PO DARBO
RESTORANAS IR BARAS
ĮVAIRUS GĖRYMAI IR UŽKANDŽIAI
Savininkas — mūsų tautietis GEORGE RACHUN
MORGAN AVE. ir HARRISON PLACE, BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: HY 7-9758

Generalinis dažymo kontraktorius
STANLEY PETRASH
Pataisymo — pertaisymo darbai
SENIAUSIAS LIETUVIŲ DAŽYMO - KONTRAKTORIUS
9432 111th STREET, RICHMOND HILL, N. Y.
Tel. VIrginia 9-6354

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
Laikrodininkas
Taiso įvairių formų visokių rūšių laikrodžius greit ir pigiai.
245 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Viena gražiausių užeigų Brooklyne ir apylinkėje
WARWICK INN, Inc.
Edward & Aldona Polk, Sav.
BARAS IR RESTORANAS
Įvairiausi gėrimai
LIETUVIŠKA NUOTAIKA
2836 FULTON STREET, Brooklyn 7, N. Y.
TAylor 7-9852

JONAS JAKAITIS
ir G. FEDORSHIK
MĖSOS KRATUVĖ
Geriausi mėsos gaminiai Tautiečiai prašomi atsilankyti gausite skilandžių, balionių ir kitokių mėsos gaminių specialiai šventėms paruoštų.
33 Siegel St., Brooklyn 6,

GERIAUSIS
INSURANCE IR REAL ESTATE
Patarnavimas pas
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonai:
VIrginia 9-0842 ir
VIrginia 7-4111

BROOKLYNO SIUVĖJŲ POLITIKA

Jau senai yra garsūs Brooklyno siuvėjai. Jų įtaka visam Brooklyno lietuvių gyvenimui yra didelė. Tie patys siuvėjai dalyvauja ne tik savo organizacijoje, bet reiškiasi ir kitose lietuvių draugijose ir klubuose.

Dabartiniu metu Brooklyno siuvėjų tarpe didelis sumišimas ir aistros siubuoja lig... pat dangaus. Senasis Čarlis, trejus metus išbuvęs delegatu Kundrotas, pasitraukia. Į jo sostą ir veržiasi naujos jėgos.

Aistros tiek įsisiūbavo, kad ir privačiuos pasikalbėjimuos ir per spaudą pasipylė šmeižtai ir priešininkų apkalbėjimai.

Vytautas Uborevičius, jaunas vyras, siuvėjų tarpe populiarus pilnas pasitikėjimo, kad jis bus išrinktas delegatu. Neužmirštama visuos "kriaučiškos politikos" apskaičiavimuos, kad siuvėjų tarpe yra jau nemažas nuošimtis naujakurių, kurie Vytautą gerai pažįsta ir jam pasitiki. Be to dar žinomi faktai, kad tie patys asmenys kurie šiandien kitą kandidatą susirado V. Ubarevičių 1948 metais rėmė į Pildomosios Tarybos rinkimus. Tas pats pasikartojo 1949 ir 1950 metais. Paskutiniais metais V. Ubarevičius buvo vienbalsiai išrinktas. Šiandien niekas nepasikeitė ir V. Ubarevičiui pasitikėjimas nesumažėjo. Tad ir daromos išvados, kad daugumos siuvėjų ir dabar bus tokia nuomonė, jog Vytautas geriausias kandidatas į delegatus.

Antru kandidatu į delegatus yra senas Brooklyno siuvėjų darbuotojas P. Vaitukaitis. Jis jau yra buvęs delegatu, yra gerai pažįstamas visiems siuvėjams. Tik gaila, kad jo rėmėjai mažiau kalba apie jo privalumus, o daugiau šmeižia antrąjį kandidatą. Tuo jie Vaitukaičiui menką patarnavimą atlieka.

Jurgis Zanavykas

Siuvėjų dėmesiui

ACW of A Unijos Lietuvių Siuvėjų 54 Localo Pildomosios Tarybos tarimu delegato ir sekretoriaus pareigoms rinkimų diena paskirta š. m. birželio mėn. 20 d. (trečiadienį). Balsavimas bus tik vieną dieną. Balsavimas įvyks Unijos patalpose 11-27 Arion Place, Brooklyne. Balsavimo salė bus atdara nuo 4 val. po pietų iki 9 val. vakaro. Balsuoti galės tik tie, kurie turės su savim Social Security ir unijos kortelę ne vėlesnę kovo (March) mėnesio. Delegato pareigoms yra išstatyti du kandidatai:

1. Vytautas Ubarevičius,
2. Pranas Vaitukaitis-White.

Sekretoriaus pareigoms:

1. Teodoras Yagella,
2. Kazys Vasiliauskas.

Balsavimo komisija yra sekanti: Paulauskas Vincas, Žukauskas Vitalis, Bikulčius Joras, Kairys Juozas, Hermanas Jonas, Petkuvienė Sofija, Glaveckas Juozas, Lukoševičius V. Žukas Robertas.

Balsavimo komisijos nariai prašomi atvykti balsavimo dieną ne vėliau, kaip 3:30 val. po pietų į Unijos patalpas.

Teodoras Yagella,
54 Localo sekretorius.

MENIŠKA PROGRAMA PO ATVIRU DANGUM

Šį sekmadienį, birželio 10 d. 3 val. po pietų Maspethe, Klaščiaus parke, New Yorko Lietuvių Tremtinių Draugija rengia pirmą gegužinę — pikniką, su turtinga menine programa.

Programos atlikime dalyvaus Vincė Jonuškaitė, Liuberskio vedamas operetės choras, tautinių šokų grupė ir Vitalis Žukauskas.

MIRĖ KOMPOZITORIAUS J. ŽILEVIČIAUS ŽMONA

Praeitą savaitę Elizabeth, N. J. po sunkios ligos mirė kompozitoriaus J. Žiliavičiaus žmona Viktorija Žilevičienė - Vasiliauskaitė, kilusi iš Meškučių parapijos, Gibaičių kaimo. Velionė paliko nuliudime vyrą J. Žilevičių ir dukrelę.

IŠNUOMUOJAMI du kambariai su visais įtaisymais ir rakandais ir teise naudotis virtuve dviem žmonėms, be vaikų (pageidaujama, kad abu dirbtų). Kreipkitės pas: J. Kashmore, 217 So. 4th, St. Brooklyn, N. Y. Nuo 4 lig 7 val. vakaro. Tel. EV. 8-1373

PARDUODAMA motorlavis. Ilgis 35 pėdos. Tinka atostogoms ir žuvavimui. Yra vieta keturiems žmonėms miegoti. Laivas naujai įrengtas.—Parduodamas dėl nesveikatos. Kreiptis: J. Vitkus, 5 Wipple St., Brooklyn, N. Y. Telefonas, ST. 2-1526 (24)

JOSEPH VASTUNAS
Real Estate & Insurance
Paskolos namams
1008 Gates Avenue
Brooklyn, N. Y.
GLenmore 5-7285

W. J. DOWNER
Pirmas lietuvis vaistininkas Amerikoje.
229 BEDFORD AVE.,
Brooklyn 11, N. Y.

WILLIAM J. DRAKE
(Dragūnas)
ADVOKATAS
85-03 WAREHAM PLACE,
Jamaica Estates 3, N. Y.
Tel. JAmaica 3-7722

Chroniškos Ligos
Nervų, odos, skilvio, inkstų, puslės, bendras nusilpnimas, nugarkaulio negalavimai, latakai
Penicilin — visi modernus išvirkštimai
Venų išsiplėtimai gydomi be skausmo ir moksliniais metodais
X RAY
Konsultacija $3.00
Vaistai.
Dr. Burton Davis
415 Lexington Avenue,
Cor. 43rd St. New York City
Pirm., treč. ir pentad. 9:30-2 val. ir 4:00—6:30 val. Šešt. 9:30 iki 1 val. p. p.
Sekm. ir švent. 10 iki 12 v. dieną
Uždaryta antr. ir ketvirtadieniais.

TREJANKA

Mūsų Trejanka yra pasaulinė Trejanka. Mūsų Trejankos aknys, žievės, sėklos, lapai ir kiti dalykai surinkti nuo saulės tekėjimo ligi saulės nusileidimo. Japonijoje pirmučiausia saulė teka ir mūsų Trejanka prasideda iš Japonijos, Kinijos, Indo-Kinijos, iš Persijos, iš Egypto, Prancūzijos, Ispanijos, Vakarų Indijos, Pietų Amerikos, Centralinės Amerikos, Mexikos, Šiaurės Amerikos, Canados — ir čia saulė leidžiasi. Įmerk Trejanką į ruginę ir gerk po čerkutę viso pasaulio gerą mišinį. 75 už pakelį. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 West Broadway
South Boston 27, Mass.

Lenktynės karo gamyboje

(Atkelta iš 1 psl.)

panaudota Korėjos fronte, jeigu komunistų gaujos nesiliaus puolusios.

Laivų statyklose gaminami atomine energija varomi povandeniniai laivai, kurie galės ištisus mėnesius operuoti tūkstančius mylių nuo savo bazių.

SMULKESNI IŠRADIMAI PATOBULINIMAI

Išrastas būdas kondensuoti kareivių maistą. Keturių dienų davinys sveria nedaugiau kaip 5 svarus. Medicinoj išrasta nuostabių vaistų, kurie sumažina sužeistųjų karių mirtingumą ir apsaugo juos nuo tropinių ir kitokių ligų.

Nepaprastai svarbų vaidmenį jau Korėjos kare vaidina helikopteriai, "malunsparniai" lėktuvai, kurie iš pačios ugnies ir iš jūros išgelbsti į nelaimę patekusius kareivius. Sužeisti kariai per trumpiausią laiką gauna chirurginę pagalbą, kraujo transfuzijas. Statistika rodo, kad 80 nuošimčiu sužeistų karių po 70 dienų tinka vėl fronto tarnybai.

Kilus trečiam pasauliniui karui Amerika gali nuo saulės patekėjimo iki nusileidimo nugabenti kareivius į frontą už tūkstanties mylių, ir ten juos išmesti parašiutais, kartu aprūpinant juos artilerija, maistu ir kitokiomis kariavimo reikmenimis.

Amerikos karinei programai įvykdyti reikalinga vienų —dviejų metų laiko. Vyriausybės atstovai, kaip karo sekretorius Marshall ir vyr. štabo viršininkas Bradley aiškiai davė suprasti Senato komisijoms, kodėl dabartinė vyriausybė yra priversta vesti "minkštą karo politiką" Korėjoj. Viskas daroma tikslu laimėti laiką.

Lietuviai advokatai

STEP. BRIEDIS, Jr.
197 Havemeyer St.,
Tel.: EVergreen 7-9394
BROOKLYN 11, N. Y.

CL. A. VOKET-VOKIETAITIS
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS, N.Y.
Tel. NEwtown 9-5972

ANT. J. WESLAN
(Vizlanskas)
16 Court St. Brooklyn, N.Y.
Tel. MAin 5-1260

JONAS SUTKAITIS,
Laikrodininkas.
Parduodami nauji ir taisomi bei atnaujinami seni laikrodžiai.
449 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.

DeKALB TAVERN
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

MAISTAS
QUALITY MEAT MARKET
Pirmos rūšies mėsa.
Priimami užsakymai vestuvėms ir kitokioms puotoms.
Savininkai:
Cr. Shimanskas,
Ch. Mitchell
483 GRAND STREET,
Brooklyn 11, N. Y.
EV. 8-4608

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

B. J. SCHEGAUS
REAL ESTATE & INSURANCE AGENTAS
Seniausia lietuviška nekilnojamo turto ir draudimo įstaiga Brooklyne
Visada visiems sąžiningai patarnaujama.
195 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-1241.

Telefonas: *EVergreen 7-7411*
KLEEN KOL COAL CO.
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA
JUOZAS GINKUS, VEDĖJAS
SEŠTADIENIAIS, NUO 2 IKI 3 VAL. PP.
IŠ WWRL, 5000 kcl.
495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y
Telefonas: EVergreen 4-9293

ALLIANCE CRYSTAL COCTAIL BAR
Kazys ir Alvina Buividai
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
Vakarais muzika prie baro.
80 ST. MARKS PLACE NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

The GLEN RESTAURANT
Puikiausi valgiai pietums ir vakarienei. Įvairios rūšies žuvis. Paruošiami užsakymai išsinešimui
DIDELIS VYNO IR LIKIERIŲ PASIRINKMAS
Salė parengimams ir susirinkimams
98 WYCKOFF AVE., BROOKLYN. N. Y.
kampas DeKalb Ave. (Prie pat Wagner Kino Teatro).
Telefonas: EV. 2-9118

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kogeriausiai.
532 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

RESTORANAS IR BARAS
ĮVAIRŪS GĖRYMAI IR VALGIAI
LIETUVIS VIRĖJAS, LIETUVIS BARTENDERIS
31 So. 3rd St., Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas EV. 4-8719

COOPER RESTAURANT
BAR & GRILL
FRANK MILAS ir JOHN L. RIMSA
Savininkai
101 Cooper Street, Brooklyn, N. Y.
(Evergreen Ave. kampas)

JŪSŲ SVEIKATA PATAISOMA BE VAISTŲ IR OPERACIJŲ
SEKMINGAI PAGYDYTŲ PACIENTŲ PADĖKOS LAIŠKAI
Įvairių rūšių negalavimai, skilvio, inkstų ir kepenų ligos, tulžies, puslės visoki negalavimai, žemas ir aukštas kraujo spaudimas, astma, kvėpavimo sutrikimai, ausų ligos. nervų negalavimai, neuralgija, reumatizmas, judėjimo sunkumai ir kitos ligos.

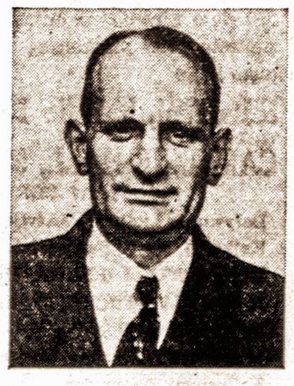

Šiuo laišku pareiškiu padėką dr. Miller už suteiktą pagalbą mane gydant.

Vasario mėnesį aš nustojau valdęs savo rankas. Negalėdamas dirbti ir prislėgtas nusiminimo kreipiausi į gydytojus, bet jie nenustatė negalavimo priežasties, nei patarė kas daryti. Po kelių savaičių, nutariau kreiptis į dr. Miller, apie kurį sužinojau iš jo garsinimo.

Niekad nesu padaręs geresnio nutarimo. Jau po dviejų apsilankymų pas dr. Miller, pradėjau judinti pirštus, kuo labai džiaugiausi. Kelius mėnesius lankęs dr. Miller pajėgiau pradėti dirbti.

Regnar L. Frederiksen, Irvington, N. J.

Gerbiamas Pone Miller,

Norėdamas pareikšti dėkingumą dr. Miller, taip pat padėti kitiems sergantiems širdies ligomis, skelbiu šį laišką ir fotografiją.

Ilgai sirgau ir buvau praradęs bet kokią vilti pagyti. Mano namų gydytojas ir širdies specialistas man buvo sakęs, kad gyvensiu tik 25 valandas. Buvau visiškoje desperacijoje, kai netikėtai perskaičiau žinią apie dr. Miller. Pirmojo vizito metu patyriau, kad dar esama vilties gyventi.

Šios viltys išsipildė, nes netrukus sveikata pagerėjo. Dabar gi jau visiškai pasveikau. Dr. Miller įvykdė stebuklą, kurio negalima doleriais atlyginti. Amžinai jam už tai palieku dėkingas, o visiems ligoniams pranešu, kad kreiptūsi į dr. Miller, nes tikiu, jis ir jiems padės.

Pancrazio Ungaro, Bronx, N. Y.

DAUG PADĖKOS LAIŠKŲ JŪS GALITE MATYT MANO BIURE

DR. J. MILLER, D. C. Ph. C.
PRIĖMIMO VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryto iki 7:30 vakare
Tel. MItchell 2-0773

790 BROAD STREET, NEWARK, N. J.
Važiuoti iš New York — Hudson Tubs iš Cortlant St. 14th St. ar 34th St. 20-30 min. iki Newarko. Nuo stoties tik 4 blokai.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9-4464

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
Koplyčia Laidotuvėms NOTARY PUBLIC

ANTANAS J. POLAKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
151 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8479

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

UNDER NEW STATE LAW YOU MAY NOW DEPOSIT UP TO $10,000.
Latest Quarterly Interest-Dividend **2%** A YEAR Credited and Compounded Quarterly
On Regular Savings Accounts
Interest starts from the first of every month on sums from $25. to $10,000.
Deposits made on or before January 10, April 5, July 10, and October 5 will draw interest from the first of such months if left to the end of a quarterly dividend period.
THE Kings County SAVINGS BANK
135 Broadway at Bedford Ave., 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Brooklyn, N. Y.
YOUR DEPOSITS IN THIS BANK ARE FULLY INSURED UP TO $10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

A. Aleksandravičienė — poeto Aisčio žmona šiomis dienomis lankėsi New Yorke ir buvo apsilankiusi Vienybės ofise.

Petras ir Emilija Dickson iš Bronxo gavo žinią nuo savo sūnaus Richardo, kurs ėjo mokslą karo orro laivyne, jog jis jau išvyko į Japoniją.

Algirdas Bacevičius, žinomos veikėjos Uršulės Bacevičienės sūnus šį šeštadienį, birželio 9 d. susituokia su Barbara Vermulin, iš Somerville, N. J

Joseph J. Grish siunčia linkėjimus iš saulėtos Kalifornijos, kur jis laiko nejudomo turto (real estatininko) verslininko egzaminus.

Vladas Balčiūnas iš Mexico, Maine, senas Vienybės skaitytojas buvo atvykęs pas draugus į New Jersey ir su Kazimieru Pažėra lankėsi Vienybės redakcijoje.

Val. Kazlauskienė pranešė, kad pas ją buvo atvykusi ponia Ivaškevičienė iš Dorchesterio. Viešnia išgyveno čia savaitę ir tarp kitko aplankė ponų Buivydų restoraną Alliance, kur praleido porą malonių valandų.

Juozas Tysliava, Vienybės redaktorius, Chicagoje viešėdamas susidūrus sunkvežimiui su gatvekariu buvo sužeistas. Per katastrofą buvo sužalota redaktoriaus J. Tysliavos viena ranka. Padarius operaciją redaktorius sveiksta.

Andrius Bieliukas, buvęs V-LIK'o narys nesenai atvykęs iš Europos aplankė Waterbury pp. Devenius ir Bridgeporte žurnalistą Henriką Blazą, nuo latos apsigyventi mano Brooklyne.

Bronius Budginas, žinomas visuomenininkas, kurs dabar yra karo tarnyboje, buvo atvykęs į Pranės Lapienės rezorto Stony Brook atidarymą.

Parengimas Vyt. Belajui paremti

Vytautas Belajus, tautinių šokių, meno ir muzikos ūgdytojas, sunkiai serga ir guli ligoninėj Philadelphijoj. Jo bičiuliai, tautinio meno mėgėjai, rengia įvairiose vietose šokių spektaklius, kad gautomis lėšomis jį paremtų.

Šiam tikslui tautinių šokių spektaklis rengiamas ir New Yorke šių metų birželio 9 d. 8 val. vakaro, Joan of Arc mokyklos salėj, 154 W. 9th St.

Programą atliks įvairių tautų šokėjų grupės. Rengėjai stengiasi suorganizuoti ir lietuvių šokėjus.

Kaip teko patirti šiame parengime dalyvaus Lietuvių meno kolektyvo tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja Jad. Matulaitienė. Muzikinę dalį veda Alg. Kačanauskas. Parengimo komisijoj lietuvius atstovauja Mrs. Kulbokienė.

Liet. Mokyklos tėvų susirinkimas

Neįvykus visuotinam tėvų susirinkimui, kuris buvo šauktas š. m. balandžio 15 d. vaikų vasarojimo reikalu, pranešame:

Berniukams esame numatę dvi stovyklas: Dr. A. Šerkšnas, 231 Woodstock Ave., Putnam, Conn. ir pas tėvus pranciškonus: Franciscian Fathers, Kennebunck Port, Me. Šiose dviejose stovyklose priimami tik berniukai.

Vasaros stovykla mergaitėms: Sisters of the Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary, R. F. D. 2, Putnam, Conn.

Taip pat pranešame, kad š. m. birželio mėn. 10 d. yra šaukiamas labai svarbus visuotinas tėvų susirinkimas Apreiškimo parapijos salėje, tuoj po 11 v. pamaldų. Tėvų dalyvavimas būtinas.

Komitetas

STONY BROOK LODGE ATIDARYMAS

Stony Brook svečių grupė: iš kairės Nelė Lapė, Bernardas Brazdžionis, Pranė Lapienė ir Nelė Mazalaitė.

D. Šulaitis šią nuotrauką padarė greta Pr. Lapienės vasarnamio gražiame miškelyje.

Preitą šeštadienį, birželio 2 dieną vaišingos šeimininkės Pranės Lapienės sukviesti svečiai dalyvavo, galima sakyti keleriopose iškilmėse. Tą dieną buvo paskelbta šio rezorto atidarymas ir jau susidarė pankamą proga čia susirinkti.

Bet atvykę ištolimesnių ar artimesnių vietų svečiai sužinojo, kad čia esama ir malonios ponų Lapių šeimos šventės. Jų dukrelė Nelė kaip tik dabar baigė aukštuosius mokslus ir jos garbei daromas šis pobūvis.

Graži aplinka ir nuoširdi šių namų nuotaika gausiems svečiams sudarė retą malonumą.

Pas Pr. Lapienę kaip tik dabar vieši dainininkė Florence Korsakaitė ir ji pasistengė iš atvykusių menininkų sudaryti visai gražią meninę programą, kurią negėda būtų parodyti ir didelėje scenoje. Programoje dalyvavo žymus čekų smuikininkas Wiliam Simek, pianistas Vytautas Bacevičius, Florance Korsakaitė, Barbara Darlys, Marijona Kižytė, o taip pat poetas Bernardas Brazdžionis ir rašytoja Nelė Mazalaitė. Dainininkams akompanavo A. Mrozinskas, o šokiam grojo Kontrymas. Svečiai J. Meko ir D. Šulaičio keliais atvejais buvo filmuojami ir fotografuojami.

Atsilankiusiųjų tarpe buvo prof. A. Mačiūnas, Vaclovas Sidzikauskas, Lietuvos konsulato ataše Simutis, pulk. K. Grinius, kap. Labanauskas Br. Budginas ir daug kitų.

Kaž kaip atsitiko, kad į Pr. Lapienės kvietimą atsiliepė daugumoje naujakuriai. Čia privažiavimas kaip žinia galimas ir traukiniu, bet bene patogiausia automobiliais ir kaip teko patirti naujakuriams netrūko nuosavų automobilių. Jų buvo kelios dešimtys ir daugumoje nauji, žvilganti... Vadinas, naujakuriai sparčiai čia prigijo...

Mirė rašytojas Juozos Kruminas

Pasiekė liudna žinia apie mirtį jauno, daug sukūrusio o dar daugiau žadėjusio poeto Juozo Krumino.

Juozas Kruminas mirė birželio 1 d. Edmundsthalio sanatorijoje, kurioje jis gydėsi paskutinius metus. Plaučių džiova ir širdies liga nuvedė dar jauną, vos 37 metų poetą į kapus. J. Kruminas palaidotas Spakenbergo lietuvių tremtinių kapinėse, kur jau rado amžino poilsio vietą nemaža nusipelniusių lietuvių.

J. Kruminas gimė 1914 metais sausio 26 d. Palionės kaime, Gelvonių valsčiuje, Ukmergės apskrityje. Gimnaziją lankė Ukmergėje ir Kaune, vėliau studijavo V. D. Universitete Kaune humanitarinius mokslus.

Savo trumpam gyvenime J. Kruminui teko nemaža vargo pakelti. Studijuodamas pragyvenimui užsidirbdavo privačiomis pamokomis, paskui buvo pieninės bugalteriu, konduktoriūm, šoferiu, profesinės sąjungos sekretorium, filmų recenzentu ir t. t.

Spaudoje pradėjo rodytis dar būdamas mokiniu. Pirmąjį eilėraščių rinkinį "Eksperimentai" J. Kruminas išleido (kartu su Danu Pumpučiu) 1939 metais. O 1940 metais jau pasirodė jo antra knyga "Kibirkštys naktį".

Tremtyje J. Kruminas ypatingai buvo aktyvus ir plačiai reiškėsi ir kaip autorius ir kaip redaktorius — leidėjas. Jo leidžiamas ir redaguojamas žurnalas Gintaras tremtinių visuomenės buvo labai mėgiamas ir plačiai skaitomas. Tremtyje pasirodė jo baladžių knyga "Sugrįžimo laivas".

Jau Amerikoje, kur J. Kruminas vis svajojo patekti, visai neseniai Gabija išleido jo naujausį veikalą — "Naktis viršum širdies."

"Baisusis birželis" New Yorke

Nors jau spėjo praeiti dešimt metų nuo baisiosios birželio mėnesio savaitės, sukrėtusios visą lietuvių tautą, tos savaitės išgyvenimai tebėra gyvi visų lietuvių širdyse ir atmintyje. Apie 40,000 lietuvių tos vienos savaitės bėgyje buvo išvežti į Sibirą, Kazakstaną ir kitas aziatinės Rusijos vietas. Daug jų žuvo šiurpulingoje kelionėje, daug nukankinta vergų darbo stovyklose ir kažin ar bent vienas jų sugrįž gyvas į savo kraštą. Su ypatinga širdgėla minės birželio mėnesio įvykius tie, kurie patys buvo jų bejėgiai liudytojai arba kurių artimieji buvo jų aukos.

Birželio mėnesio įvykiai paženklino pradžią organizuoto ir masinio lietuvių tautos naikinimo. Sugrįžę 1944 metų vasarą Lietuvon sužvėrėjusieji maskoliai vėl masiniai tremia ir žudo lietuvius. Lietuvoje vyksta genocidas, kurį kaipo tarptautinį nusikaltimą, pasmerkė Jungtinių Tautų Organizacija. Palikusiems Tėvynėje mūsų tėvams, broliams ir seserims grėsia visiško sunaikinimo pavojus.

'BAISUSIS BIRŽELIS,

— BALTIC STATES FREEDOM DAY

New Yorko lietuvių, latvių ir estų Tarybos ruošia bendrą "Baisiojo Birželio" dešmtmečio minėjimą ir organizuotą protestą prieš maskolišką agresiją ir tautžudystę. Minėjimas įvyks

šeštadienį, birželio 16 d. 8 val. vakare,

CARNEGIE HALL, 57th St. ir 7th Ave.

NEW YORK, N. Y.

Dalyvauja Lietuvos, Latvijos ir Estijos Pasiuntinai, Kalbės J. A. V. Senatoriai.

KONCERTINĖJ PROGRAMOJ:

1. POLYNA STOCKIŪTĖ, mūsų dainininkė New Yorko Metropolitan Operoj,

2. I. Narunas, latvių čelistas,

3. Carmen Berensden, estų smuikininkė,

Jungtinis lietuvių, latvių ir estų choras. Lietuvius atstovaus Apreiškimo parap. choras vedamas p. Sako.

Kiekvieną lietuvį jo tautinė savygarba ir pareiga teipareigoja asmenišku dalyvavimu prisidėti prie šio protesto prieš tautų žudymą.

Įėjimo bilietai iš anksto gaunami laikraščių redakcijose: Darbininkas, Vienybė, Tėvynė, taip pat pas p. Ginkų, 495 Grand St. ir pas ALT Valdybos narius. Newarke pas p. Trečioką, 314 Walnut St. ir pas J. Stuką, 1264 White St., Hillside, N. J.

New Yorko Lietuvių Taryba.

Dėmesio! Dėmesio!

New Yorko Lietuvių Tremtinių Draugija šių metų birželio 10 d. 3 val. p. p. Klasčiaus parke — Clinton Park, 56-70 58th St. Maspeth, N. Y. rengia šiais metais pirmąją

GEGUŽINĘ — PIKNIKĄ

Programoje: gera muzika, linksma nuotaika, įvairūs špostai ir kt. Įėjimas tik $1.00.

Čia bus geriausia proga visiems susitikti. Visi į gegužinę — pikniką Birželio 10 dieną.

Tremtinių Draugija

BROOKLYNE PASIŽVALGIUS

Kaip ir praeitais metais, taip ir šiais Operetės Choras rengia savo metinį narių su svečiais išvažiavimą, sekmadienį, birželio 17 d. į Wild Wood State parką, L. I. Du dideli autobusai 8 val. ryto išvyks nuo Ginkų Saldainių krautuvės. Važiuojantiems svečiams bilietas tik $3.50 įskaitant kelionę ir gėrimus. Norintieji su operetiečiais vyk ti, registruojasi pas choro sek. Alf. Samušį, penkt. vakare choro pamokos metu, Piliečių klube.

***

Gautomis žiniomis, šiomis dienomis iš Korėjos karo lauko grįžta serž. Algirdas Zenkus. Pirmose kovos linijose Algirdas išvargo 8 mėn. laiko. Alg. Zenkus atvykęs iš tremties 1947 m. netrukus įstojo į Amerikos kariuomenę. Jis suteiks spaudai ir radijo savo įspūdžius.

***

Brooklyno Lietuvių Tautininkų Klubas, gegužės 26 d. surengta gražia ir jaukia vakariene paminėjo klubo veiklos ir gyvavimo 23 metų sukaktį.

***

Lietuvių Atletų klubo metiniuose valdybos rinkimuose klubo pirmininku išrinktas Kazys Šimanskas ir sekretorium Jonas Atkočius, kuris iki šiol Lietuvių Futbolo Komandos reikalų vedėjo pareigas ėjo. Juozas Petersonas klubui pirmininkavęs daug metų iš pareigų pasitraukė.

***

Juozas Valakas, artimas Vienybės bendradarbis, atostogauja New Jersey valstybėje. Paskutiniu metu Juozas dirba Liet. Radijo Dr-jos radijo valandoje.

Petras Juknys

REIKALINGA MOTERIS visai namų ruošai. Virti nereikės. Darbui trims mėnesiams teks išvažiuoti į rezortą. Kreiptis: Ona Menderis White Sulphur Springs, N. Y. Telefonas: Liberty 520 M 2.

KAS

RYTOJ GALI ATSIKELTI?

Jūs norėdami atgauti sveikatą turbūt "viską" mėginote. Ir turbūt šia akimirka mėginate dar ką nors. Ir kada Jums ir tai nepadės ką tarsite darysite? Paliauti kovojus ir gyventi ligoni visą gyvenimą?

Daugelis žmonių naudoja Chiropraktiką, kaipo paskutinę gydymosi priemonę ir susilaukė gerų pasekmių. Chiro praktika pavydėtinai įsigijo gerą vardą išgydydama beviltiškas ligas. Kodėl jūs norite laukti iki rytojaus? Šiandien pradėkite su

Chiropraktika

JOHN D. PETTEI

CHIROPRACTOR

68-04 Fresh Pond Road

Ridgewood.

HEgeman 3-4536.

JONAS PATAŠIUS

Žiedai, laikrodžiai, jų taisymas, kosmetika ir religiniai dalykai.

307 GRAND STREET

Brooklyn, N. Y.

STONY BROOK LODGE

Quaker Path & Mount Grey Rd. Stony Brook, Long Island

Vedėja PR. LAPIENĖ

Kam patinka gamta — grynas oras, medžiai ir jūra, — kviečiamas atostogas praleisti Stony Brook Lodge, lietuvių vasarvietėj. Viešbučio kambariai su visais moderniškais patogumais. Sveikas ir įvairus maistas. Mėgstantiems skaityti čia pat didelė knygų biblioteka.

Kainos pernykštės: vienam asm. savaitei nuo $40.; dviem į kambarį nuo $70.: vienam asm. parai nuo $7. Vaikams pusė kainos, bet jie priimami tik su tėvais.

Birželyje ir nuo rugsėjo 10 žymi nuolaida.

Dėl rezervacijų rašykite MRS. LAPE, STONY BROOK, N. Y. Telefonai: Stony Brook 8-R arba Stony Brook 586.

SUSISIEKIMAS: Traukinių iš New York'o imti Pennsylvania stoty Long Island traukinį einantį į Port Jefferson (dažnai jį reikia pakeisti Jamaica stotyje, persėdant į kitą Long Island traukinį, einantį į Port Jefferson). Nuo Jamaica maždaug po valandos ir pusės kelionės išlipti Stony Brook stotelėj, nuo kur taksė už 35 c. priveža prie vasarvietės durų.

Automobilium: iš New York'o važiuoti 25 keliu iki Smithtown, o nuo čia imti 25A ir juo važiuoti iki Stony Brook geležinkelio stotelės. Nuo čia, sekant Stony Brook Lodge iškabą, sukti po kairei ir tiesiog važiuoti iki vasarvietei. (viena mailė kelio).

UNCLES BARAS IR RESTORANAS

Sav. JOHN LUKASZUK ir STANLEY VENDER

85 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Tel. EV. 4-8892

WAGNER THEATER

KASDIEN DVI FILMOS VOKIEČIŲ KALBA

PASAULINĖ KRONIKA

JAUKI KINO TEATRO SALĖ

Filmos keičiamos penktadieniais visai savaitei

110 WYCKOFF AVE., BROOKLYN, N. Y.

Kasa atidaryta 1 val. kasdien. Tel. HE 3-2613

Patogus privažiavimas:

BMT Subway — Canarsie Linija iki De Kalb Ave. Stoties

NAUJIENA! NAUJIENA! NAUJIENA!

VYTAUTAS BELECKAS

Žinomas sportininkas, Amerikos lietuvių jaunimo veikėjas, spaudos bendradarbis, buvęs tremtinys, nesnai įsigijo, pertvarkė, pagražino ir atidarė

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

Su puikiu baru, restoranu ir didele sale susirinkimams, vestuvėms ir kitokiems sociališkiems pobūviams.

VISI KVIEČIAMI ATSILANKYTI

1883 MADISON STREET, BROOKLYN 27, N. Y.

(Prie Firest Ave. stoties) (RIDGEWOOD)

Tel: EV. 2-9586

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE...

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje.

Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!

E. P. MITCHELL CO.

Manufactures of

FINE CLOTHES FOR MAN

1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.

GL 5-2246

(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).